

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja ce loletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Tajne okrog Ankare

Med državami, ki so zadnje dni proslavljale svoj državni praznik, je bila tudi Turčija, ki je praznovala svoj 14. rojstni dan — kot republika — v posebnih okoliščinah, na katere je morala postati pozorna evropska politična javnost. V Ankari je napravil svoj obisk grški ministrski predsednik Metaxas. Komaj je zapustil turško prestolnico, se je najavil romunski ministrski predsednik Tatarescu, ki je pri svojem prihodu še lahko stisnil roko iraškemu zunanjemu ministru Tefviku Elfivejdiju, ki je v imenu nove po državnem udaru nastale iraške vlade prišel slovesno potrditi lanski pakt, podpisan v Saadabadu. Medtem ko so državniški prihajali in odhajali in ko so bile izredno uspele jubilejne slavnosti po vsej republiki, so bolj v tišini zborovali šefi generalnih štabov štirih držav Balkanske zveze, Jugoslavije, Grčije, Romunije in Turčije ter do vseh podrobnosti izdelali načrt, kako bodo v bodoče s skupnimi močmi branili na eni strani nedotakljivost meja držav Balkanske zveze, na drugi strani pa mir sploh na jugovzhodu Evrope in v severno-vzhodnem delu Sredozemskega morja. 28. oktobra je bil torej v Turčiji dogodek izredno dalekosežnega pomena, ki mu ob pričlosti uradnih podatkov danes še ne moremo dati prave vsebine, ker nam niso znana področja, o katerih so se sporazumevali politiki in generali.

Poseben poudarek pa so ta dogajanja dobila s tem, da je tik pred velikimi vojaškimi manevri, ki so jim sledili ankarški politični prazniki, izmet Ineni, ki je stal vsa povojno doba na čelu turške vlade in s katerim je tesno povezana vsa zgodovina turške obnove in turškega preporoda na vseh poljih, nehal biti predsednik vlade. Evropska javnost je bila na to opozorjena po kratkem pismu predsednika Atatürka na gospodarskega ministra Dželala Bajarja, kjer ga predsednik republike suhoparno prosi, naj se pripravi, da prevzame nasledstvo za izmet Inenijem, ki da odhaja na daljši dopust. Tako se je zgodilo, da izmet Ineni ni mogel več videti končnega uspeha svojega dolgoletnega prizadevanja, da vrne turški armadi vsa njeno udarnost v najmodernejšem pomenu besede, niti da osebo vodi važne politične razgovore, ki naj Turčiji dajo nove smerne, za njeno sodelovanje v sestavi splošne evropske politike. To dejstvo je javnost brez dvoma osupnilo in je nenaden odstop tolikanj zasluznega moža, brez katerega bi današnje Turčije gotovo ne bilo, zavlil v še večjo tajnost ankarške sestanke ob priliki narodnega praznika. To nas navaja k razmišljanju o dejanskih vzrokih te spremembe, ker bomo samo tako vsaj v nekaterih meri domneli nova pota turške politike, ki jih, zavita v tajnost, nakazuje zbiranje politikov in generalov v Ankari.

Ko se je lani Turčija na dardanelski konferenci v Montreuxu v Švici čisto vidno odmaknila od sovjetske Rusije, na katero je bila vsa njena dosedanja zunanja politika tako tesno povezana, so v svetovnem časopisju govorili o »novem kurzu«, ki je napočil v Turčiji. In res, vse mesece sem do danes se je Turčija obnašala zelo hladno do sovjetske Rusije, kjerkoli je na mednarodnih poljih imela priložnost z njo sodelovati ali skupno z njo obravnavati dnevna mednarodna vprašanja. Posebno v Ženevi je to obnašanje naravnost v oči padlo. Izmet Ineni pa je bil tako rekoč živi predstavnik tega davnega prijateljstva, in smemo zategadelj reči, da odmik od sovjetske Rusije ni prišel na njegovo osebno pobudo, marveč so ga povzročile močnejše osebnosti. Močnejši kot on pa je bil v Turčiji sam Atatürk. Izmet Ineni je hotel zrahljanje prijateljstva s sovjetsko Rusijo, ki mu ni prišlo od srca, nekako nadomestiti s tem, da je iskal političnega in gospodarskega oslonja pri drugih evropskih velelilah, kar bi dalo še večji poudarek popolni vsestranski neodvisnosti njegove politike. Iskal je pri Angležih in ga tudi našel. Skupni interesi v reševanju Sredozemskega vprašanja so to pospeševali. Angleški kapital se je naselel v turško železno industrijo. Iskal ga je tudi pri Francozih in nedavni sporazum glede sandžaka Alexandrette, ki ga je že včeraj Atatürk v svojem velikem govoru pohvalil, je bil vnanji znak, da je bil francoski odziv dober. A izmet Ineni je iskal tudi stikov z Italijo. Sovjetska vlada je sicer pritiskala v Ankari, naj se Turčija ne spušča na to pot, vendar je ministrski predsednik, zvest svojemu načelu, da bo Turčija najmočnejša, če bo z vsemi velelilami enako prijateljska, a od nobene odvisna, prizadevanja nadaljeval. Zaželenega uspeha pa ni dosegel. Verjetno je tukaj treba iskati vsaj eno razlago za njegov odstop, kajti Atatürk, ki je odobraval zblizanje z Anglijo in s Francijo, očitno ni naklonjen zamisli, da bi prišlo do kakšnega tesnejšega sodelovanja s tisto Italijo, ki danes odprto izjavlja svoje težnje po nekem varuštvo nad mohamedanskimi narodi. O Atatürku je znano, da je bil zelo nevoljen nad Mussolinijevim govorom l. 1934, ko je šef italijanske vlade govoril o Afriki in o Aziji, kjer da se bo bodoča Italija razvijala, in da se je takrat v krogu svojih prijateljev izrazil, češ, kako hoče Mussolini postati novodobni cesar, bo on, Atatürk, postal novodobni Atila. Do nasprotje je baje prišlo tudi tudi v vprašanju Nemčije. Atatürk močne metode hitlerjevske države ugajajo. Svojih naziranj ni glede tega nikoli prikrival. Njegov ministrski predsednik, modri in skrajno previdni izmet Ineni pa si je o Nemčiji ohranil svoje mnenje, ki si ga je kot general najprej, potem pa kot diplomat in gospodar v teku svoje kariere pridobil. Nemško prijateljstvo je Turčijo že enkrat stalo življenje. Prehuda je bila pot obnove, da bi ga še enkrat brez potrebe riskirala. In izmet Ineni je Nemčijo enostavno obšel. Verjetno so torej navedena zunanje-politična navzkrižja, ki tijejo sovjetske Rusije, Italije in Nemčije, na predsednika Atatürka tako močno vplivala, da se je ločil od najboljšega državnika, kar jih je nova Turčija poznala, in hoče poskusiti svojo srečo z drugo ekipo.

V ta okvir bo treba torej spraviti dogodke v Ankari, če je sploh umestno že zdaj govoriti o kakšnem določenem okviru, dokler se edini

Nemčija postavlja na dnevni red vprašanje svojih kolonij

Anglija odgovarja Mussoliniju: Začnite prvi!

London, 2. nov. TG. V londonski spodnji zbornici je bilo včeraj stavljenih cela vrsta zunanje-političnih vprašanj na ministrskega predsednika in zunanjega ministra. Ker je Chamberlain še vedno bolan, je odgovarjal zunanji minister Eden.

Na vprašanje o pomenu italijanskih vojaških okrepitev v Libiji na egiptski meji, je Eden dejal, da angleška vlada z veliko pozornostjo zasleduje vse, kar tiče varnosti Egipta. Vladi pa ni znano, da bi se bili pripetili kakšni veliki mednarodni dogodki, ki bi utemeljili italijanske okrepitve vojaških posadk v Libiji.

Na vprašanje, če mu je znano, kaj je Mussolini dne 29. oktobra dejal o nemških kolonijah, je Eden dobesedno odgovoril sledeče besede:

Kakor je članom te zbornice znano, se je zadnje dni neka država zavzela za nemške zahteve po kolonijah. To je tista država, ki je sama od konca svetovne vojne pa do danes v Afriki dosegla velike pridobitve in to od takšnih držav, ki so v svetovni vojni bile njene zaveznice. O tej zahtevi se nečem podrobneje izraziti, v kolikor tiče Nemčije in nas, toda čutim, da sem dolžan jasno in brez ovinkov izjaviti, da ne damo pravice nobeni vladi, da bi se na nas obračala, da nekaj

prispevamo, dokler ni dokazano, da je tudi tista vlada pripravljena svoje prispevati k nemškim zahtevam.

Ves angleški tisk piše danes, da je Eden izrazil mnenje angleškega imperija. Eden je tudi omenil vest dopisnika »Daily Telegrapha« iz Moskve, ki poroča, da je za sovjetsko Rusijo Španija šele na tretjem mestu izmed tistih držav, ki jih Rusija podpira.

Mi bomo vse storili, da rešimo mir in pogovarjali se bomo z vsemi o vsem, če to ne bo škodovalo našim življenjskim interesom. Tudi naj nikdo ne poskuša spraviti angleške zunanje politike na druge temelje. Svoje mednarodne obveze bomo izvršili, vendar tako, da ne bomo kršili Kelloggove pogodbe. Mi smo prepričani, da se lahko vse zadeve rešijo mirnim potom in se ne bomo priključili niti protifašističnemu in tudi ne protikomunističnemu bloku. Nas zanima samo zunanja politika drugih narodov, ne pa njihova notranja politika. Sodelovati hočemo z vsemi, nikdo pa nam ne bo mogel ukazovati.

Glede konference v Bruslju in sodelovanja z USA je Eden rekel, da popolnoma odobrava stališče opozicije. Mi želimo razčiščenje razmer na

Daljnem vzhodu. Mi gremo celo dalje in želimo, da ne bi v teh vprašanjih zaostali za USA. Zago-tavljam vas, da bom v Bruslju opravljal delo, ki mi ga nikdo med vami ne more zavidati.

Hitler bo odpovedal kolonialne točke versajskega miru

Pariz, 2. nov. AA. Havas: Pertinax piše v današnji številki lista »Echo de Paris« o položaju v Evropi in pravi, da ima informacije iz Berlina, po katerih bo kancelar Hitler v kratkem izjavil, da nemška vlada nič več ne prizna čl. 119 in 127 versajske pogodbe. Omenjena člena te pogodbe govorita o odstopu vseh nemških prekmorskih posestev zmagovalnim državam. S to izjavo bo vodja rajha osporaval veljavo kolonijjskih mandator, ki jih je Zveza narodov odstopila posameznim državam. Pertinax prihaja do sklepa, da Edenov govor dokazuje, da se bo ne samo Francija, temveč tudi Velika Britanija postavila po robu takšni nasilnosti.

Prazniki v Skoplju

Skopje, 2. novembra. AA. V vrsti svečanosti za 25 letnico osvoboditve so davi ob 8.30 vzdali spominsko ploščo na bišji, v kateri so po letu 1890 obnovili prvo srbsko osnovno šolo v Skoplju. Pri tej priložnosti je imel prosvetni minister Magarašević govor, v katerem je dejal:

Tu so tla, kjer je živel ustvarjalni srbski narodni genij. Z upravičenim ponosom in zadovoljstvom naj ugotovimo dejstvo, da je posebno naša stara umetnost segla daleč iz okvira stare srbske države in da so se njeni vplivi videli in čutili v umetniškem, posebno cerkvenem življenju v Bolgariji, Romuniji, Grčiji, Rusiji, naši Dalmaciji in Dubrovniku. Ko so se tudi poslednji sledovi srbske državne samostojnosti izgubili, je ostala naša narodna kultura nezavarošana in je prišla v fazo petstoletnega boja za svoj obstoj. In tako se

je vse naše kulturno življenje preselilo v samostane in cerkve, ki so v tem času postale še večje narodne svetilne. Kulturne vrednote, ustvarjene z elementarno silo in izrazitim duhom srbskega naroda in njegovih najbolj prosvetljenih duhov, se tudi v času stoletnega humbuka niso mogle uničiti.

Ob 10 so na trgu kralja Petra posvetili zastavo skopljanske prostovoljne gasilske čete, ki se ji je poklonila gasilska četa iz Prage. Obenem so posvetili gasilni tank skopljanske prostovoljne gasilske čete. Posvetitvi zastave je kumoval armadni poveljnik Ječmenič.

Na koncu je povzel besedo minister za telesno vzgojo, ki je imel lep nagovor.

Ob 11 so slavnostno odprli muzej Južne Srbije. Svečanost je otvoril prosvetni minister Magarašević z daljšim govorom.

II. hrvatski socialni teden

Pobudo za podrobnejši študij socialnega vprašanja sta dala na I. katol. kongresu v Zagrebu leta 1900 univ. prof. dr. Bresztyenszky in dr. Vojnovič, toda njuna skorajšnja smrt jima ni dala, da bi svoje načrte tudi izvedla. Pravo razumevanje za študij socialnih vprašanj je pokazal šele dijaški pokret dr. Mahnič. Socialni tečaj leta 1908 v Zagrebu je dal pobudo, da se je več duhovnikov in laikov povsem posvetilo socialnemu študiju. Ti so dali pozneje tudi pobudo za hrvatski socialni teden.

Tečaj socialnih predavanj (4. do 10. decembra 1932 v Zagrebu) je bil že prvi in uvodni socialni teden. Organizirala ga je Osrednja katoliška narodna zveza, ki je predstavljala takrat časovno vodstvo KA med Hrvatli. Pokroviteljstvo nad tednom je prevzel dr. A. Bauer. Za temelj vsega dela so postavili papeške okrožnice: Quadragesimo anno, Casti connubii in Caritate Christi compulsi. Tečaj so pričeli s sv. mašo, pri kateri je govoril dr. fra P. Grabič o Cerkvi in socialnem vprašanju. Predavali so: prof. dr. M. Ivšič: »Socialna in gospodarska kriza — kriza duha«; dr. J. Ščetinec: »Smernice socialne obnove po okrožnicah Quadragesimo anno in Rerum novarum«; dr. o. B. Perović: »Obnova družbe po stanovskih organizacijah«. Predavanja sta dopolnila dve anketi z referati in debato. Na prvi sta govorila prof. dr. S. Bakšič o družini kot temelju človeške družbe in dr. B. Pirc o zakonu, družini in bodočih pokolenjih, na drugi pa A. Metzger, ravnatelj zagrebške »Karitas« o krščanski Karitas ter dr. V. Nuk o problemih karitativnega dela na vasi.

8. decembra 1932 pa so začeli dijak s svojim posebnim tečajem. Na uvodni akademiji sta govorila akademik S. Puratič o našem dijaštvu in socialnem vprašanju ter profesor P. Grgec o socialnem in še drugih etališih do književnosti. Naslednje dni so imeli predavanja v lokalni »Domagojaci«. Dr. J. Ščetinec je predaval o socialni politiki, o krščanskih strujah v socialni politiki in o sodobni socialni zakonodaji, dr. o. B. Perović pa o pomenu anket v socialnem delovanju, o delavskem in kmečkem vprašanju ter o kapitalizmu in socializmu.

Dnevni red

Ker je prvi tečaj dobro uspel, je škofovska konferenca, ki je rekonstruirala vodstvo KA, obenem

mož, ki vodi usodo Turčije, to je Atatürk sam, ni jasno izrazil, če mu je bilo na tem, da spremeni smer turške politike, ali samo ljudi, ki njegovo voljo izvajajo. Obiski balkanskih državnikov in šefov generalnih štabov za zdaj dokazujejo, da bo tudi po izmet Inenijevem odhodu njegov duh, ki ga je vdahnil vsemu življenju nove Turčije, ostal na vladi, kar za zdaj zadostuje kot močno jamstvo, da ostane Turčija v sestavi Balkanske zveze steber miru in zvestega sodelovanja, v sestavi evropske politike pa področje, kamor trenja med velelilami ne bodo segla in kjer razna »dinamični imperializmi« ne bodo našli ugodnih tal, da se ukoreninijo in povzročajo vznemirjenja po okolici.

naložila 12. decembra 1935 novi nadškofijski centrali KA v Zagrebu, da kar najprej pripravi osnutek stalnega socialnega tedna. Ko je centrala KA sporočila predsedništvu škofovskih konferenc, da so priprave končane, je predsedništvo imenovalo izmed delavcev v različnih katol. organizacijah in ustanovah ter strokovnjakov širši odbor z nalogo, da organizira socialni teden še pred novembrom 1937. Širši odbor je izbral nato ožji odbor, ki ga je episkopat tudi potrdil. Predseduje mu prof. dr. J. Ščetinec, člani pa so prof. dr. M. Ivšič, dr. J. Nagy, prof. dr. A. Živković, dr. S. Bakšič, p. S. Poglajen DJ, p. M. Vodanovič, Ivo Oršanič, dr. I. Schreckels in dr. S. Podolšek, tajniki dr. G. Gračanin, dr. V. Deželich in p. dr. B. Perović, ekonom pa Milan Rogič in Bogdan Babič.

Delo letošnjega hrv. socialnega tedna je bilo posvečeno preučevanju družine, ki je temeljna ednica človeškega družbenega življenja.

V ponedeljek, 25. oktobra t. l. ob pol 5 popoldne je v nabito polni cerkvi sv. Katarine govoril dr. A. Stepinac poklicel sv. Duha, nato pa govoril o moralnem in nadnaravnem pomenu družine.

Nato je predsednik dr. J. Ščetinec v polno zasedeni dvorani biveš hrv. zbornice uvedel občinstvo v delo in poudaril njegov namen, da izgradi krščanski socialni nauk in da smernice za praktično delo.

Sv. Oče Pij XI. je poslal socialnemu tednu blagoslov in željo, da dobro uspe. Sv. Očetu je bila poslana vdanostna brzojavka. Pokrovitelja dr. Bauerja je zastopal dr. Stepinac. Navzočih je bilo 15 škofov, med njimi dr. Gnidovec, dr. Srebrnič in dr. Tomažič; drugi oddelčniki: rektor univerze dr. Lovrič, rektor ekonom, komercialne šole Filip Lukac, zastopnik rektorja višje pedagoške šole dr. V. Petz, prodekan teol. fakultete dr. S. Bakšič, zastopnik Bogoslovne akademije dr. Barac in drugi. Po pozdravih, ki so vsi poudarili posrečeno izbiro obravnavanega vprašanja in po prečitaniu pozdravnega pisma predsednika francoskega soc. tedna dr. E. Duthoitja iz Lilla je govoril predsednik dr. Ščetinec o družini in družbi. Poudaril je, da je družina naravna družba, ki jo je treba pojmovati socialno organsko in zavreči individualistično in etatično pojmovanje družine. Imeti mora samostojno sfero delovanje, avtoriteto očeta in zagotovljeno gospodarsko podlago za življenje.

Od torka do sobote so predavali še: prof. dr. A. Gahs o zgodovinskem razvoju družine, prof. dr. A. Živković o družini in krštanstvu, zdravnik dr. J. Schreckels o družini in potomstvu, rektor dr. E. Lovrič o zakonu v sodobni zakonodaji, prof. dr. M. Ivšič o družinskem dedovanju, prof. dr. Sladovič o družini in državi, p. O. Poglajen DJ o komunizmu in družini, L. Perinič o družini in soli, p. dr. H. Bošković o vzgojni vlogi družine ter p. dr. B. Perović o družini in družini KA. Sobotna predavanja so bila namenjena ženam. Govorili sta ga. S. Brajša o verski in vzgojni vlogi žene v družini in profesorica dr. M. Kralj o socialni in ekonomski vlogi žene v družini. Razen tega je hvarski škof dr. Pušić govoril v sredo zvečer v frančiškanski cerkvi na Kaptolu o nerazvezljivosti zakona in v soboto

Kraljica Marija v Romunijo

Belgrad, 2. nov. AA. Nj. Vel. kraljica Marija se je danes dopoldne odpeljala v Balnok v Romuniji, kjer bo ostala nekaj časa v gosteh pri svoji sestri. V spremstvu Nj. Vel. kraljice je polkovnik Branko Pogačnik.

Med Francijo in Italijo postaja napeto

Poslanik odpoklican iz Pariza

Pariz, 1. nov. TG. Italijanski poslanik Cerutti je odpotoval iz Pariza. Pred odhodom je izjavil časnikarjem, »da odhaja na dopust za nedoločen čas«. Posle poslanštva bo vodil odsej odpravnik poslov svetnik Prunas. V diplomatskih krogih pravijo, da je odpoklic poslanika odgovor, ki ga je Mussolini dal francoski vladi, ki je svoja poslanika v Rimu upokoila že pred letom dni, na njegovo mesto imenovala novega poslanika St. Quentina, ki pa že leto dni čaka, da bi odpotoval na svoje službeno mesto. Francoska vlada mu tega dovoljenja noče dati, ker Italija zahteva, da pri nastopni advijenci prizna italijanskega kralja za cesarja Abesinije, česar Francija noče. Francosko poslanštvo v Rimu vodi sedaj že leto dni odpravnik poslov Blondel. Mussolini je z odpoklicem svojega poslanika v Parizu »položaj izenačil«.

Italijanskega poslanika Ceruttija, ki je odpotoval iz Pariza v Italijo na daljši dopust, so na postaji pozdravili japonski poslanik Sigmura, odpravnik poslov italijanskega poslanštva, osebje poslanštva in osebje konzulata, člani italijanske kolonije in mnogi poslanikov prijatelji. Njegova soproga bo šele v 15 dneh odpotovala iz Pariza v Italijo. Cerutti je ob svojem odhodu dejal, da obojuje Francijo ne le zaradi njenih privlačnosti, nego predvsem zaradi tega, kar v resnici je.

Vladna kriza v Belgiji

Finančni minister de Man je kralju vrnil mandat, ki ga je dobil za sestavo nove vlade. Kralj je sedaj pooblastil katoliškega senatorja Pierloia z isto nalogo. Njegova naloga je, da sestavi vlado narodne zveze na dosedANJI podlagi.

Grški kralj v Rimu

Rim, 2. nov. (Havas) Grški kralj Jurij III. je prišel s posebnim vlakom v Rim, kjer je bil sprejet od kr. pobočnika admirala Benettija. Grški kralj misli obiskati še druga glavna evropska mesta.

zvečer po zahvalni pesmi dr. Njaradi o preizkušnjah in zmagah v družini. Poleg predavanj so se vršile tudi ankete, pri katerih je referatu sledila debata. Razpravljali so dr. V. Deželich o meščanski, Rudolf Petek o delavski in župnik P. Matijević o kmečki družini; o stanovanju, hrani in obleki je referiral dr. J. Rebok, o varovanju zdravja zdravica dr. K. Vojvoda, o pravni in ekonomski zaščiti družine je prebral referat zadržanega dr. Kuntariča dr. Brajša; o moralni zaščiti družine dr. Gračanin; o družinski vlogi in delavnosti prosvetnih in sportskih društev vzgojajane J. Tkalec in dr. L. Marakovič o vplivu književnosti, gledališča in kina na družinsko življenje.

Predavanja in referati so bili skrbno in vestno pripravljani. Obžalovati bi bilo morda le to, da so se le redki predavatelji znali omejiti na svoj čas,

Nadaljevanje na 2. strani

Zemunska vremenska napoved. Prevladovalo bo oblačno vreme po vsej kraljevini. Deževalo bo v zapadnih predelih in ponekod v notranjosti. V podunavju dokaj močna košava. V vzhodnih in severnih predelih bo toplota nekoliko padla.

Dunajska vremenska napoved: V nižinah zelo oblačno in megleno, na vzhodu še jasno, zelo milo. Zagrebška vremenska napoved: Toplo s poslabšanjem.

(Nadaljevanje s 1. strani)

razen tega pa so predstavniki brez prave potrebe z uvodi in za-govori zavlačevali; vendar pa obštevno ni bilo neoprtno in je n. pr. pri predavanju prof. dr. Slavodica samo zahtevalo, naj se nadaljuje, čeprav je njegova ura že davno potekala.

Predavanja so bila v Jeronimski dvorani, ki je bila s cirka 250 sedeži in stojišči vedno nabito polna. Udeleženci so bili večinoma iz Zagreba, sredi tedna pa se je število poslušalcev pomnožilo še z udeleženci tečaja KA za kmečko elito, ki so se deloma udeleževali poleg svojih predavanj tudi teh.

Preobširno bi bilo poročati o vseh predavanjih. Upam, da bodo izšla v tisku (kakor so ona iz 1. hrv. soc. tedna) in bodo tudi za nas dragoceni študijski vir. Na splošno je bilo več pričakovati od predavanja g. rektorja dr. E. Lovrića, ki je govoril o zakonu v sodobni zakonodaji. Skoraj prav nič se ni dotaknil novega načrta in ni opozoril na nevarnost tega načrta za katoličane. To je pa dobro dopolnil pri anketi o pravni zaščiti družine prof. dr. Belić, ki je na kratko povzel točke načrta, v kolikor z njimi ne soglašamo (o tem je že ponovno pisala »Straža v viharju«) in postavil zahtevo, da bodi vprašanje zakona za katoličane tako urejeno, kakor mi verujemo. Njegova izjava je podkrepil še dr. Markulin o pomanjkljivosti sedanjih zakonov in opozoril na nov izraz v pravu: neporočena žena (uvaden v delavskem zavarovanju, odkoder so ga prevzele tudi zasebne zavarovalnice in celo katoliške!), ki je član obitelji. Pravice zakonske žene dobi, ko se vpiše v člansko izkaznico (kjer jo je mogoče vsak čas zopet izbrisati; analogija uradom za registracijo), vpiše pa se izvrši na potrdilo policije, da živi dejansko v konkubinatu. Pri vsem tem pa je dolžnost policije, da konkubinate razganja! Pod vrisom teh izjav je bila takoj potrjena posebna komisija (dr. Belić, dr. Markulin in dr. Brajša), ki naj sestavi primerne resolucije, da se bodo kot zahteve katoličanov predložile javnosti in oblastem.

Referat g. Peika je pokazal žalostno stanje delavcev, pri katerih niti 50% ne zasluži toliko, kolikor zase potrebuje, kaj šele, da bi dobival plačo, ki bi bila zadostna za vzdrževanje družine.

Iz govorov dr. Pusića povzemamo: Cerkev se je zlasti v 19. in 20. stol. borila za pravo pojmovanje zakona. Pa tudi katoličani imajo dolžnost: 1. da se vsak v svojem življenju in teoriji drži popolnoma kršč. nauka o zakonu; 2. da zahtevajo, da starokatoliški župni uradi in cerkvena sodišča z razvojem zakona ne uvajajo protizakonite bligamije; 3. da se mladina pripravlja na zakon s poukom in molitvijo ter da obnovi lepo navado, da se izvrši poroka pri sv. maši z obhajilom; 4. da se bore proti mešanju zakonov, ker se s tem širi indiferecentizem in pospešuje odpad; 5. da store vse, da se iztrebi bela kuga; 6. da delajo za tore socialno in ekonomsko ureditev družbe, da bo vsakdo lahko z lastnim delom vzdrževal družino.

Zelo aktualno je bilo predavanje p. Poglajena D. J., ki je pokazal odklonilno stališče marksistične teorije in Lenina do zakona in družine ter preobrat, ki ga najjasneje kaže zakon z dne 27. VI. 1936, ki omejuje splave, otežuje razvezo zakona in zvišuje alimentacijske zneske. Tudi uradni komunistični tisk nastopa ostro proti rušenju družine in je tako n. pr. tudi Ilija Ehrenburg dobil zaradi svojega pisanja ukor. Naša tako imenovana »socialna literatura«, ki simpatizira z marksizmom in boljševizmom, pa se bori proti družini, je tudi za komuniste zastarela za 20 let. Njegova izvajanja so napravila še globlji vtis, ker je oprl vse svoje dokaze na prve vire.

Cerprav se je socialni teden končal že v soboto, so bile resolucije, potrjene od cerkvenih oblasti, sprejete in razglašene šele v nedeljo na proslavi Kristusa Kralja v dvorani zagrebskega zbora, kjer sta govorila novinar dr. Ivo Lendić in prof. P. Girc. Popoldne pa so imeli svoja zborovanja predstavniki društev KA iz Zagreba in iz provinc.

Celotna prireditev je v celoti vseokoli uspela in moremo katoliškim Hrvatim k njihovim uspehom le čestitati. —čs.

Strašna japonska letala

5 motorjev — 20 ton ekrazita — Neranljivo

Davi je na vse zgodaj priletelo nad nove kitajske položaje 25 velikih japonskih bombnikov, ki jih je spremljalo ogromno število lovskih aparatov. Med temi japonskimi bombniki je bilo 10 orjaških, ki so bili opremljeni s petimi motorji. Ta letala so neznane konstrukcije. V vojaških strokovnih krogih so z ogromnim zanimanjem spremljali razvoj borbe in leta teh aparatov, ki so ponesli vsak po 20 ton eksploziva s seboj. Vojaški strokovnjaki so zaenkrat krstili orjaške japonske bombnike za »misteriozni letali«, za katera se še ne ve, kje so zgrajena, po kakšnih načrtih in kakšna je njihova kapaciteta. Vojaški krogi so bili najbolj iznenadeni, ko so na lastne oči videli, da so granate protiletalskih topov večkrat zadele misteriozna japonska letala, ki pa so mirno nadaljevala svoj polet vse dolje, dokler niso spustila poslednje bombe na kitajske položaje. Vojaški strokovnjaki so prepričani, da so letala zgrajena iz neke kovine, ki je odporna proti topovskemu zrnu. Pojava japonskih bombnikov je napravila zelo neugodno vtis na kitajske vojske, ki so bili kakor začarani, ko so videli, da granate ne delujejo. Brez dvoma bo imelo to katastrofalne posledice za kitajsko vojsko.

Sanghaj, 2. novembra. b. Vrhovno poveljstvo japonske vojske v Sanghaju poroča, da so japonske čete prekorale reko Sučau ter zasedle važne strateške položaje na južnih obalah te reke. V

tujih vojaških krogih so prepričani, da je japonska ofenziva zadnja faza borb okrog Sanghaja. Nobe-nega dvoma, namreč ni, da je kitajski odpor občutno oslabilen, ker so Japonci v tako kratkem času lahko prekorali reko Sučau, kar predstavlja ogromen fizični napor. Akoravno so imeli Japonci ogromno človeških žrtev, pa trdijo, da je njihov uspeh na tem delu bojišča usodnega pomena. Kitajci so v borbah okrog Sanghaja in Capeja pokazali izredno močan odpor, toda zaradi hudih izgub je disciplina zelo padla. To pa ni nič čudnega, saj je od 18. do 87. kitajske divizije, ki sta šteli 55.000 borcev, ostalo vsega skupaj zdravih le še 1000 mož. Kitajci svoje izgube priznavajo, vendar pa trdijo, da so na poti novi transporti, ki bodo zopet izpolnili vse odprtine, ki so se pojavile v njihovih bojnih vrstah.

Mongolija že ima svojo vlado

Peiping, 2. novembra. c. Nova vlada notranje Mongolije je sklenila, da bo njen sedež v Sujuanu. Vlada je sedaj dokončno sestavljena. Vlada je že izdala proglas, v katerem pravi, da bo skrbela za izobrazbo širokih plasti ljudstva. Kot glavno svojo nalogo pa smatra vlada borbo proti komunizmu in se bo za to borbo zvezala z Japonsko. Ta naloga je najvažnejša!

Protikomunistična zveza

Japonska - Nemčija - Italija

Japonske protiusluge med muslimani v Afriki in Aziji

Berlin, 2. novembra. Pogajanja med muslimi, Nemčijo in Japonsko so napredovala tako daleč, da je v kratkem času pričakovati pristopa Italije k protikomunističnemu bloku.

Pariz, 2. novembra. AA. Današnji »Figaro« poroča iz Rima o dogovorih med Italijo in Japonsko. Slišijo se glasovi, pravi list, da bodo Japonci po tem dogovoru podpirali kampanjo, ki jo zadnje čase dela Italija v Afriki in na Bliznjem vzhodu. Znano je, kako se zadnje čase borita za premoč britanski in italijanski vpliv v Iraku in Hedžasu. Boj teh dveh vplivov je že nekajkrat povzročil

krvave spopade. Če bi Japonska podprla Italijo, bi se ta boji mogel prenesti celo na mohamedanske predele Srednje Azije. V tem primeru bi se vojna brez vojne napovedi, ki divja na Daljnem vzhodu, mogla razširiti še na Rdeče morje. Morda se bodo v tem boju pojavila še nova ognjišča državljanskih vojn. Nekateri posebno nespravljivi fašistični prvaki mislijo, da Italija ne sme obstati eredi poti, ko si je zagotovila podporo dveh najmočnejših vojaških držav sveta. Ti prvaki mislijo, da je skrajni cilj, ki ga ima Italija doseči, revizija vsega sistema kolonijalskih mandatov.

Zunanja politika Romunije

„Dobri z vsemi državami brez izjeme“

Bukarešta, 2. novembra. AA. Reuter: Na seji izvršnega odbora liberalne stranke je imel predsednik vlade Tatarescu velik govor, v katerem je obrazložil rezultate svoje štiriletnje vladavine. Glede zunanje politike je vlada utrdila tradicionalne zveze in prijateljstva, obenem je pa zboljšala razmerje z vsemi državami brez razlike. Naše sodelovanje s Češkoslovaško in Jugoslavijo v okviru Male zveze je čedalje plodovitejše za usodo treh narodov. Ista politika označuje razmerje v Balkanski zvezi in zvezo Romunije s Poljsko. Sistem naših regionalnih zvez se naslanja na zahodu na naše prijateljstvo do Francije. Teene zveze s Francijo ne izvirajo samo iz duhovnega sorodstva, temveč iz realne ekupnosti stalnih političnih interesov. Prav tako kakor nasproti Franciji gojimo takšna čustva tudi nasproti Veliki Britaniji v želji po konstruktivnem miru in v veri v načela in metode DN.

Tatarescu je nato poudarjal, da ni nič naravnnejšega kakor to, da misli romunska vlada, da ima

vztrajati izven vseh ideologij in ideoloških diskriminacij v zunanji politiki, prav tako pa tudi zunaj vmešavanja v notranje rešitve, ki si jih vsaka država izbira po lastnih potrebah. Romunija je srečna, da je po normalni poti uredila razmerje med Romunijo in Sovjetsko Rusijo v duhu prijateljstva in dobre sosesčine. Naše razmerje do Nemčije temelji na dobrem prijateljstvu in ima svojo oporo v skupnosti gospodarskih interesov, ki se razvijajo popolnoma zadovoljivo. Naše zveze dobrega in tesnega prijateljstva z Italijo so dobile svoj naravni izraz v sklenitvi številnih gospodarskih in letalskih konvencij.

Tatarescu je končal svoj govor z izjavo, da se poslanstvo njegove vlade pa 4-letnem parlamentarnem zasedanju bliža koncu. Splošni položaj bo ponovno proučen in krona bo v krizi, ki se bo ob tej priliki otvorila, normalno intervenirala.

„Hood“ v Barceloni

Angleški parnik potopljen

London, 2. nov. TG. Angleška admiraliteta je dala največji vojni oklopnici »Hood« nalog, naj nemudoma odpelje v Barcelono, da preišče, katero letalo je z bombami potopilo angleški parnik »Jean Weems«. Na krovu oklopnice »Hood« je admiral Cunningham, ki ima nalog, da sprti potrobo admiralitete o uspehih preiskave, ki bodo merodajni za nadaljnje ukrepe angleške vlade. Ko je bil parnik »Jean Weems« od piratskega letala potopljen, je nosil angleško zastavo in je imel na krovu dva uradnika mednarodne komisije za nadzorovanje. Napaden je bil 35 km daleč od Barcelone na odprtem morju. Letalo je vsilo nanj 20 bomb in je posadko obstreljevalo tudi s strojnico. Letalo je imelo na spodnji strani kril znak mrtvaške glave na črnem polju. Potopljeni parnik je meril 2455 ton. Posadka je štela 24 moških in se je rešila, ker ji je letalo dalo 5 minut časa. Da prestopi v čolne, v katerih je tudi priveslala na katalonsko obalo.

Spopad med kmeti in orožniki

Belgrad, 2. nov. AA. Drugo poročilo o spopadu med kmeti in orožniki v Novem Gradcu (okraj Virovitica):

Po naknadnih obvestilih so pri spopadu med pristajci bivše HSS in organi orožništva dne 1. t. m. v Novem Gradcu, o čemer je včeraj izšlo poročilo, našle smrt ne tri, temveč štiri osebe.

Med osmimi ranjenici jih je 6 nevarno, 2 pa lahko ranjena.

Martin Mesarov, narodni poslanec na listi g. Mačka, je nevarno ranjen s strelnim orožjem v pleče in je njegovo stanje zelo resno. Današnja preiskava je ugotovila, da so napadale streljali na orožnike. Našli so izstrelke 14 nabojev iz re-

„Težke prilike“

Volitve v Akademsko akcijo za izpopolnitev univerze v soboto so ves kulturnobojni kader v Ljubljani tako razočarale, da tega ni mogoče več prikriti. Po tolikih pripravah in po letih diskulture, v katerih so edino oni mogli zbirati srednješkolsko mladino in jo pitati s svojimi paradami, ko se kdo drug niti prikazati ni smel med njo, vse to jim je dajalo upanje, češ, letos pa bo, letos pa bomo prodrli kot najmočnejši. Pa tudi letos ni bilo nič. To je tako kakor s padcem vlade in njihovim nastopom v vladi, samo da to merijo na mesece, pričakovanje svojih zmag na univerzi pa le na leta. In kakor padca vlade ne dočakajo, tako tudi niso dočakali svoje zmage na univerzi. Ako levičarji, marksisti ali po domače tudi komunisti imenovani ne bi letos tako nazadovali, bi bili »ključariki« najšibkejša skupina na univerzi. Le padcu marksističnega števila (za celih 107 glasov) se imajo zahvaliti, da so vsaj druga skupina. In to jih najbolj peče, da morajo pobirati ostanke razbitih levičarskih vrst. Prej pa toliko obetanja, take grožnje in zaklinjanja, da letos pa bo! Zato je bilo razočaranje toliko bolj hudo.

Duška temu svojemu duševnemu razpoloženju, ki jih je prevzelo takoj ob proglasitvi izida, so dali v članku v nedeljskem »Jutru«, iz katerega kar pihava sapa starih liberalcev. Kakor so bili vajeni v dobi svojega največjega cvetja, so tudi sedaj brz izražali, da je njihov vodni in edini resni nasprotnik, to je tabor katoliških akademikov, od lanskih volitev padel za 11 glasov. Če bi pri tem povedali, da je volivna udeležba letos padla za 42 glasov, bi kaj takega seveda ne mogli reči, zato so to zamolčali. Slednjič jim ni ostalo drugega kakor običajni »ozirom na razmere« smo se še dobro odrezali, kar se v »Jutrovem« žargonu glasi: »kljub težkim prilikam«. Ti ljudje že desetletja žive v težkih prilikah, kadar niso prvi, takoj jim postanejo »prilike težke«. Gorje pa drugače mislečim, če se jim »prilike izboljšajo«, če kdaj le postanejo prvi. Ker pa na univerzi še ne vladajo take razmere, kakor so si jih znali v svojo rešitev v našem javnem življenju vpeljati pred leti, zato na univerzi ne morejo in ne morejo postati prvi. Odtod ta jeza, to razočaranje in nevolja na vsakega, kogar srečajo.

V tej nevolji jim je seveda pero tudi spozelo na tisto polje, ki so ga najbolj vajeni in na katerem so kakor doma, t. j. na farško gonjo. To je zanj! Ob vsaki smoli se obnašajo kakor rojeni farježerji. Tudi ob tej priliki so se razodeli, da bi jih bil vsak Göbbels vesel. Po njihovem abiturientu postane pol-akademik samo takrat, če se ne vpiše na teološko fakulteto; če hoče postati cel akademik, se mora najprej izogniti vsakemu stiku s katoliškim svetom, nato pa se še vpisati v kako njihovo društvo. Akademikarke so jim samo tiste, ki so oblačene po njihovem eksaltiranem okusu, če pa kaka slušateljica ni v njihovih družtvih, zlasti pa še, če je redovnica — takim pa sploh ne priznajo akademske časti, čeprav študirajo iz istih učbenikov kakor vsaka druga. Nad tem reakcionarstvom se je res treba zamisliti, bi rekli znani uvodničar »Jutra«. Tako nazadnjaštvo je njihov vzornik Göbbels naredil za sistem. In ta kulturnobojni sistem jim je najbolj všeč, zato v velikem zadovoljstvu nad samim seboj lezejo vanj in razvijajo zmognosti nekdanjih liberalcev, da bi vsaj s pompozom in vpijtem obrnili pozornost od svojih porazov. Ključna naprednost!

Konferenca proti terorju

Zeneva, 2. novembra. AA. Včeraj se je sestala tu konferenca za mednarodno pobijanje terorizma. Predseduje ji grof Carton de Wiart. Konferenca se je sestala v Zenevi na podlagi sklepa sveta Društva narodov od 27. maja 1937. Konferenca bo proučila dva načrta konvencije o varnostnih ukrepih za mednarodno pobijanje terorizma in o ustanovitvi mednarodnega kazenskega sodišča. Načrta je sestavil odbor, ki ga je izvolil svet Društva narodov decembra 1934 po končani razpravi o marsejskem atentatu. Jugoslovansko odposlanstvo tvori vseučiliški profesor dr. Toma Zivanović kot prvi odposlanec, vseučiliški profesor dr. Slavko Stojković kot drugi odposlanec, in predstojnik odseka za Društvo narodov v zunanjem ministrstvu dr. Stojan Gavrilović kot pravni strokovnjak.

Sporazum o neumešavanju skoraj dosežen

London, 2. nov. c. Popoldanska seja odbora za neumešavanje bi se morala začeti ob 16. Ker pa se je malo poprej začela seja ožjega odbora ministrov angleške vlade, so sejo za nekaj ur odložili.

Pred sejo se je še zvedelo, da sta na eni strani sovjetska Rusija in na drugi strani Italija že toliko popustili, da smo tik pred splošnim sporazumom. Ta sporazum je bil izklopljovan na večerajšnjih sestankih med lordom Plymouthom in zastopniki Italije, Nemčije in sovjetske Rusije.

Vprašanje veleblagovnic

Naprošeni smo za objavo sledečega pojasnila o vprašanju veleblagovnic:

V četrtek popoldne so nenadno in brez vsakršne napovedi zaprli trgovske lokale. Na zastržih izloženih oknih so se pojavili bombastični letaki s protestom proti tujemu kapitalu, ki grabi naše zemeljske in narodno bogastvo. Protestna manifestacija je trajala polna dva delovna dneva v času, ko smo si sicer od krize že zelo opomogli, pa vendar ne živimo v izobilju.

Presenečena javnost se je spraševala po vzrokih, ki so trgovski svet pripravili do tako hrupnega nastopa. Prepričani smo bili, da se je morala pojaviti velika nevarnost za naše javne interese.

Zadeva ima svojo zgodovino. Leta 1933 — ne pod sedanjim režimom — je bila v Belgradu ustanovljena družba Ta-ta z namenom, da osnuje trgovski magazin, kakršnih je dosti po vseh večjih mestih sveta. Ustanovitve družbe je bila dovoljena in pravila potrjena, naker je tvrdka prijavila namestniku obrti. Ker je bila takrat kriza na vrhuncu, so konkurenčne tvrdke dokaj razdraženo nastopile proti novemu podjetju. Upravne instance so zahtevam teh krogov skušale ustreči in so ovirale izdajo obrtne pravice, vendar zaman. Ob času namreč, ko se je družba potegovala za ta obrt, je pri nas že veljal novi obrtni zakon, ki je zavzemal etatišče absolutne svobode v trgovini. Za to načelo, ki se je takrat (leta 1931) pozdravljalo kot moderno, so bile tudi vse trgovske zbornice in organizacije, ki so imele na sestavo novega zakona pretežen vpliv. Vsa upiranja upravnih instanc zato niso nič zalegla, zadeva je šla pred državni svet in tvrdka Ta-ta je zmagala. Leta 1934 je sicer izšla ministrska uredba, ki je prepovedala ustanavljanje novih veleblagovnic (magazinov), toda tvrdki, ki je imela že pridobljeno pravico, uredba ni mogla škodovati.

Kakor že prej v zadevi Bafa, so tudi to stvar pograbili nekateri profesionalni interesi za borbo pro in contra in napravili problem še bolj pereč, nego je bil. Nenadoma se je javnost začela interesirati in govorice o ogromnem prilivu tujega kapitala so bile sicer zelo pretirane. Same veleblagovnice tudi pri nas niso neznana stvar, kaj imamo že stare tvrdke te vrste n. pr. Kastner & Ohler v Zagrebu, da ne naštevamo takih tvrdk na slovenskem ozemlju. Ta-ta ni kakšno ogromno podjetje in tudi sicer ni uvedla posebno učinkovitih novih metod.

Kakor znano, je kraljevska vlada ta teden na novi osnovi uredila vprašanje veleblagovnic, da napravi konec nepotrebnemu razburjenju nekaterih krogov in to trgovsko vejo potrbamo časa smotno uredi. Gospod minister trgovine in industrije dr. Vrbanić je izdal komunikate, v katerem se je izjasnil o nagibih, ki so ga vodili pri sestavi nove uredbe. Njegov cilj je bil iti po srednji poti in veleblagov-

nice ne več prepovedovati, ker se s tem nikomur ne koristi, pač pa jih koncesionirati in v več pogledih omejiti. Dovolila za nove obrate in za vsako razširitev sme izdati samo ban po svobodni preozi in krajevnih potrebah le v mestih z nad 50.000 prebivalci. S to uredbo je kraljevska vlada ukinila sistem svobodnega ustanavljanja trgovin za to vejo, kakršna je uzakonjena v obrtnem zakonu, da čim bolj ustreže trgovskim krogom in tako pokaže, da iskreno želi likvidirati vse, kar je nezdrega in neurejenega zapustil prejšnji režim. Zahtevati, da bi šla vlada še korak dalje in naj bi samo zato, da se odvzame tvrdki Ta-ta pridobljene pravice, izdala poseben lex Ta-ta, bi pomenilo upor proti vsakemu pravnemu čutu, ki se z ničemer ne bi mogel opravičiti.

Ljubljanski trgovski »štrajk« je imel še svojo posebno oost, pod spoštovanim geslom stanoveke solidarnosti. Način, kako se je stavka izvedla, drastično besedilo letaka in končno nedvoumen nastop onih, ki so si od protestnega sestanka v petek obetali uspehov, so pokazali zopet neizogibno politično ozadije.

Mi sledimo akcijam predstavnikov teh trgovskih krogov in vidimo, da še vedno skušajo vleči trgovski stan po absolutno negativni poti. Ni še davno tega, ko so se njih centralni predstavniki zelo aktivno vmešali celo v protikomunistično gibanje, kakor da se ta etan nima za nič manjšegega in potrebnejšega zanimati, kakor za varstvo oamljenih političnih postojank prejšnjega režima. Mi teh krogov ne razumemo, ko jim vendar mora biti jasno, da imajo pričakovati koristi samo od iskrenega sodelovanja z vlado, od opozicije in protestov pa ničesar.

Belgrad, 2. nov. m. Ker do nocoj kazenski odbor Jugoslovanske nogometne zveze še ni prejel poročila zveznih delegatov o izključitvi igralca Ljubljane Bertoneja 2 in Ivkovića iz BASK-a, o teh izključitvah kazenski odbor ni mogel sklepati v svoji nocojšnji seji, zaradi tega bosta oba igralca lahko nastopila v svojih možljivih pri nedeljskih tekmah.

Belgrad, 2. nov. m. Na današnji seji sodnijskega odbora Jugoslovanske nogometne zveze je bil sprejet sklep, da bo sodnijski odbor Jugoslovanske nogometne zveze pozval avstrijski sodni zbor, da določi sodnika, ki bo sodil nedeljsko tekmo med Ljubljano in Gradjanskim v Ljubljani. Avstrijskega sodnika je zahteval Gradjanski. Nedeljsko tekmo med Olympom in Amaterjem v Celju bo sodil Rosenfeld iz Zagreba. Namestnik je sodnik Višnik, prav tako iz Zagreba.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. nov. m. Prometni minister je izdal odlok o povišanju plač železniškim delavcem. Povišanje plač je diferencirano po draginskih razmerah, slinco kot uradniški plače in po kvalifikaciji delavstva.

Belgrad, 1. nov. AA. Prometni minister je dovolil polovično vozno ceno na državnih železnicah vsem udeležencem proslave 150-letnice rojstva Vuka Karadžića, ki bo v Belgradu in Loznici od 6. do 8. t. m. Popust velja od 2. do 12. nov.

Belgrad, 2. novembra. AA. Polovična vozna na državnih železnicah je dovoljena naslednjim: Udeležencem obnega zbora Zadrugne zveze dne 8. novembra v Ljubljani; popust velja od 6. do 10. novembra.

Članom jugoslovanske plavalne zveze, ki se udeležijo obnega zbora dne 14. novembra v Zagrebu; popust velja od 11. do 17. novembra.

Aljehin : Euwe 7 in pol : 4 in pol

Amsterdam, 2. nov. b. Dvanajsta partija med Aljehinom in Euwejem se je končala remis. Euwe je bil v začetku zelo agresiven, vendar pa se je Aljehin odlično branil. Stanje 7½ za Aljehina proti 4½ za Euweja.

Ob 25 letnici kumanovske bitke

V sredini zgoraj: Spomenik na Kumanovskem polju, padlim v bojih leta 1912; na desni: spomenik kralja Petra I.; na levi: spomenik kralja Aleksandra I., oba postavljena ob 25-letnici kumanovske bitke. Spodaj v sredini: Nj. Vis. knez namestnik Pavle v spremstvu predsednika vlade dr. Stojadinovića, vojnega ministra generala Mariča in drugih dostojanstvenikov; ob obeh straneh: pogled na narodne noše v Južni Srbiji. — Ob tej slovesni priliki je mnogo odličnih gostov prepotovalo Južno Srbijo in vsi so se prepričali, da nobena pokrajina v državi v vsej dobi Jugoslavije ni tako napredovala kakor prav Južna Srbija

Žaloigra tatov in tihotapcev

Dva mrtva, eden ranjen od avstrijskega lovskega čuvaja

Ukradeno motorno kolo

Poznana je strastna tihotapska trojica, brata 32 letni Janez in 19 letni Jožef Beton iz občine Cerklje pri Kranju, ter 25 letni Miklavž Rupret iz Senčurja pri Kranju, kmetski sinovi, prvi je predsedal že daljšo ječo, njegov brat je bil v stalnih konfliktih z varnostnimi organi, a Rupretu so še sredi septembra t. l. varnostni organi na Jezerskem zaplenili kravo, katero je hotel v družbi sebi enakih vtihotapiti v Avstrijo. — Navedena trojica je 19. oktobra t. l. zopet nenadoma zginila iz rodne kraja ter se je že 21. oktobra pojavila v Železni Kaplji v Avstriji. Tam so kot stari znanci prav kmalu izvozili, da se na dvorišču tamošnjega župana Klavore nahaja motorno kolo. Ker je njihova pot peljala še v notranjost Koroške, so se poslužili ugodne prilike, izmaknili omenjeno kolo in se vsi trije na njem odpeljali proti Borovljah, kjer so imeli še važno tatinsko delo. Imeli pa so na vožnji smolo, ker je motornemu kolesu zmanjkalo bencina, zato so ga pustili v obcestnem jarku in jo peš mahnili v Borovlje.

Tatovina lovskih pušk in revolverjev

V noči od 23. na 24. oktobra pa je že bilo vlomljeno v skladišče puškarne v Borovljah in pokradenih 15 lovske puške, 5 revolverjev in 1000 komadov nabojev za revolverje, v vrednosti okrog 30.000 din. Tatovi so zginili brez vsakega sledu ter je vse zasledovanje od strani avstrijskih varnostnih organov ostalo brezuspešno.

Usodno srečanje z lovskim čuvajem

25. oktobra okoli 16 pa je službo vršeti lovski čuvaj, 32 letni Jožef Urbas, zaposlen pri grofu Thurnu, opazil kake pol ure od vasi Korte tri sumljive moške, ki so sedeli na malem hribčku in jedli, poleg njih pa so ležali trije svežnji sumljive vsebine. Lovski čuvaj se jim je približal z namerom ugotoviti, da-li niso to divji lovci. Ko se jim je približal na kakih 10 korakov, jih je vprašal, kaj imajo v zavojih. Namesto odgovora so vsi trije bliskovito potegnili pištole in pričeli streljati na lovskega čuvaja, toda tudi slednji ni zgubil prisotnosti duha. Četudi je bil oborožen z lovsko puško, ee je ni poslužil, ker bi bilo prepozno, pač pa je tudi on hitro potegnil pištolo ter oddal na napadalec pet strelcev, s katerimi je dvakrat zadel starejšega Betona, da je na mestu obležal mrtve, Rupreta je zadel v trebuh, mlajšega Betona pa v koleno. Ker je imel v pištoli samo pet nabojev, a je v obrambi vseh pet izstrelil, se je umaknil pred napadalcem, ker sta Rupret in Beton še vedno streljala za njim. Lovski čuvaj Urbas je bil sicer od napadalec trikrat zadet in sicer dvakrat v prsa, a mu je rešila življenje njegova pipa, katero je imel v ustih, v katero sta se odbila dva strela, ter mu jo je šele drugi izbil iz ust, tretja kroga mu je preluknjala suknjič, četrta pa je prestrelila uho njegovemu spremljajočemu psu. — Lovec je po umiku pred napadalcem hitel v največji naglici prijavljati dogodek varnostnim organom v dve uri oddaljeno Železno Kapljo.

Težko ranjeni Rupret se ustrelil

Po umiku lovskega čuvaja sta se Rupret in mlajši Beton zavlekla v že navedeno obmejno vas Korte, kjer je lažje ranjeni Beton šel k nekemu

Požigalec požigal iz naslade

Priznal je doslej sedem požigov

Maribor, 2. novembra.

Ogromno pozornost je vzbudila v Razvanju in Hočah ter v vsej mariborski okolici vse današnjega »Ponedeljskega Slovenca«, da se je posrečilo izslediti proslulega razvanjskega požigalca. Saj so živeli prebivalci Razvanja in Hoč že

nad dve leti v neprestanem strahu,

da jim ponoči zgori streha nad glavo. Skoraj ni minil teden, da ne bi bilo požara v enem izmed obeh krajev. Pred dvema letoma se je požigalec šalil z Razvanjčani na ta način, da je zažgal vsako nedeljo zvečer, tako da so se vrstili požari dva meseca točno vsako nedeljo. Ljudje so proti koncu tedna s strahom pričakovali nedelje, ker so vedeli, da bo zopet gorelo, gasilci pa so v nedeljo zvečer stali že kar pripravljeni, da so na najmanjši znak ognja naglo pohiteli na kraj požara. Potem je bilo požigalcu teh šal dovolj, pa je opustil požiganje ob nedeljah. V samem Razvanju so imeli v zadnjih letih

17 požigov,

nadaljnjih 10 požigov pa je bilo v Hočah. Ljudje si skoraj vee noči niso upali zatisniti oči, neprepatno so stražili svoje imetje, organizirane so bile patrolje, ki so hodile ponoči okrog, orožniki iz Tezna in Hoč so noč za nočjo sedeli v zasedah in pazili, pa vse je bilo zaman. Požigalec je umel z nenavadno prebrisano izbrati priložnost, da je varno izvršil svoj zločinski namen. Pri tem je imel tudi veliko srečo. Orožniki so ga sumili že dolgo, vendar niso mogli dobiti proti njemu pravih dokazov.

Kako so požigalca lovili

S požigi je imela največ opravka orožniška postaja na Teznu, kamor epada kraj Razvanje. Tezenski orožniki so prvi osumili brezposelnega 22-letnega ključavničarskega pomočnika Franca Lubajnskega iz Radvanja. Domnevali so, da požiga negdo iz gole naslade, saj ni imel od svojih zločinov prav nobenega profita. Ko so opazovali sumljive ljudi v svojem rajonu, so ugotovili, da je Lubajnske v nenavadni meri čudno izprijen. Tako je užival v razbijanju kozarcev v gostilnah, rad je

posestniku prosit za pomoč, v trebuh ranjenega Rupreta pa je pustil zunaj vasi, hoteč mu pomagati, ko se vrne s potrebnimi obvezami. — Ko so domači nudili Betonu prvo pomoč, so šli na prostor, kjer je Beton pustil Rupreta. Našli so ga pa že mrtvega, ker se je sam ustrelil s pištolo, katero je še zmerom krčevito držal v rokah.

Brat noče spoznati mrtvega brata

Dne 26. oktobra zjutraj pa je že prišla sodna komisija iz Železne Kaplje ter je na licu mesta ugotovila dejanski stran. Ranjeni Beton se je pokazal, dasiravno šele 19 let star, za izredno zakrknjenega ter je trdil, da mrtvega Rupreta le od daleč pozna, da drugega mrtvega (brata) pa je trdil, da mu je sploh nepoznan in da je to neki Tone iz Avstrije, a katerim so slučajno prišli skupaj. Pri tej svoji trditvi je ostal vse dotlej, ko je dne 29. oktobra prišel iz Jugoslavije v Železno Kapljo na Koroško njegov oče, ki je zvedel za dogodek od prijateljev v Kranju. Oče je spoznal po stvarih od že pokopanega starejšega sina, da je bil to njegov sin Janez, v aretirancu pa svojega mlajšega sina Jožeta. Ob tej priliki je oče rekel svojemu sinu Jožetu: »Vajno življenje je bilo pač tako, da ni bilo pričakovati drugačnega konca.«

V svežnjih, katere so nosili s seboj, je komisija našla vse orožje, ki je bilo pokradeno v puškarni v Borovljah. — Mrtveca so prepeljali v Železno Kapljo, kjer je bila obdukcija. — Pogreb Betona je bil cerkven, Rupreta kot samomorilca so pokopali na prostoru za samomorilce.

Beton Jožef je bil izročen sodišču.

NEMOGOČE!

toda z **Bronhi BONBONI** preprečiti **KASHEL MOGOČE JE!**

Ljubljana spominu pokojnih

Ljubljana, 2. novembra.

Skoraj vse dni v drugi polovici meseca oktobra je bilo vreme zelo ugodno, tako da so Ljubljančani mogli prav lepo okraati grobove svojih dragih na vseh ljubljanskih pokopališčih in seveda tudi na glavnem pokopališču pri Sv. Križu. Lepo vreme je bilo tudi zadnje dni, čemur se je pridružila še okolnost, da so bili letos kar trije prazniki skupaj, to je nedelja, praznik Vseh svetnikov in pa praznik Vernih duš. Toda že v petek in soboto je vladal na pokopališču pravi naval prebivalstva. V nedeljo je obiskalo pokopališče okoli 20 tisoč ljudi. Na praznik sam je bilo na pokopališču najmanj 30.000 ljudi in danes, na praznik Vernih duš, pa je pokopališče obiskalo tudi najmanj okoli 15 tisoč obiskovalcev.

Pokopališče pri Sv. Križu je bilo spremenjeno v en sam cvetoč vrt. Letošnjo jesen namreč ni bilo tako hude elane in so se krizanteme, dalije ter druge jesenske cvetlice po večini ohranile, zato so si mogli omisliti to evelje prav vsi sloji. Grobovi so bili skrbno urejeni, stozice povsod posute s peskom, na vseh grobovih so gorele luči in sveče. Tudi promet je bil vzoren.

O raznih žalnih svečanostih na praznik Vseh svetih je poročal že »Ponedeljski Slovenec«. Omeniti moramo, da so se množile z veliko pieteto in ob ogromni udeležbi klanja spominu nadškofa dr. Jegliča, čigar grob je bil zelo okusno in v preprostem slogu okrašen, dalje spominu dr. Janeza Ev. Kreka, na katerega grob je bilo položenih veliko število vencev, spominu pokojnega mučenika Rudolfa Dolinarja, okoli katerega se je zbirala pretežno mladina pa tudi drugo občinstvo. Gasilci so počastili a častnimi stražami in venci grobova svojih voditeljev Barleta in Turka, peveci so z žalostnimi in venci izkazali čast Davorinu Jenku, Mateju Hubadu in Emilu Adamcu. Lepo so bili okrašeni grobovi Cankarja, Ketteja in Mur-na. Primerno so bili počasteni tudi grobovi narodnih mučnikov Adamiča, Lundra in Windischerja. Ob treh popoldne so bile pred osrednjim križem na pokopališču molitve ljubljanske duhovščine za pokojnike, peveci pa so pod vodstvom g. Prelovca zapeli troje žalostink.

Ob pol štirih je bila žalna slovesnost pri vojaških grobovih, katere so se udeležili divizijski general Tonič z drugimi častniki, mestni župan dr. Adlesič, zastopnik banke uprave g. Lovec in zastopniki raznih organizacij. Pri slavnosti je sodelovala častna četa vojakov, četa orožništva, vojaška godba in ljubljanski peveci. Cerkevne svečanosti je ob asistenci opravil g. kurat Kogej, pomemben žalni govor pa je imel trnovski župnik in bivši kurat g. Cegnar.

Šempetrski bojovníki so imeli ob pol 11. žalno službo božjo, ki jo je daroval v cerkvi g. župnik Košmerl in ki je imel tudi lep cerkven govor. Pri spomeniku je cerkevne obrede opravil prav tako g. župnik Košmerl. Te žalne slovesnosti se je udeležilo mnogo občinstva z odborom šempetrske skupine bojovníkov s predsednikom g. Zupančičem na čelu. Žalni govor je imel pred spomenikom g. Ivan Rozina, peveci pa so zapeli nekaj žalostink.

Žalna svečanost je bila tudi na Suhem bajerju, kjer sta cerkevne obrede opravila župnika gosp. Barle in gosp. Cegnar. Gosp. Cegnar je imel pri tem lep govor, v katerem se je spominjal tu pokopanih žrtve, katerih zadnja je bila ustreljena pred 20 leti in katero je kot duhovnik spremljal gosp. Cegnar sam.

Razvanju izvršeni požigi. Gotovo ima on vse te požige na vesti. Priznal je tudi, da je

požigal samo iz naslade,

in sicer takrat, kadar je bil malo vinjen. Ko je odhajal ponoči iz gostilne domov, ga je prišla taka strast od ognja, da ee ji ni mogel ustavljati ter je zažgal najpripravnije poslopje, ki ee je takrat nahajalo v bližini.

Vlom v Kranju pred senatom

Ljubljana, 2. novembra.

V stanovanjske sobe nekega hotela v Kranju, kjer so stanovale članice nekega pevskega zbora, ki so prirejale nočne koncerte, je bilo ponoči 24. marca vlomljeno. Na poslu sta bila dva mlada vlomilca. Pevkam eta odnesla 7500 din gotovine, mnogo raznega perila in drugih stvari, tako da je bila celotna škoda nad 10.000 din. Ta vlom sta zagrešila dva pekovska pomočnika Leopold Pra-protnik in 24 letni Gabrijel Dolenc, doma iz Dobropolj na Dolenjskem. Pra-protnika so kranjski orožniki kmalu prijeli ter je vlom prostodušno priznal. Nekaj denarja je bil že zapravil. Pra-protnik je bil pred malim kazenskim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča obsojen na 10 mesecev strogega zapora. Njegov pajdaš Dolenc pa je pobeignil in ee je dalj časa klatil po raznih letoviščih. Bil je celo na rivieri. Neko noč pa je prišel v Sisko v pekarno mojstra Zupana. Prosil je, da bi mu kdo izmenjal tisočdinarski bankovec. Šele 2. julija so ga prijeli in odvedli v ljubljanske sodne zapore. Gabrijel Dolenc je tatvino odločno tajil. Izgovarjal se je, da je hotel peke v Siski potegniti in preslepiti, ker jim je kazal le reklamni tisočak tvrdke »Tivar«. Hotel se je pred njimi pobahati. Kot priče zaslišani peki pa so točno in jasno potrdili, da je Dolenc držal v rokah pravi tisočak. Dolenc je bil že kaznovan zaradi tatvine. Pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. gosp. Ivan Brelih je bil danes Gabrijel Dolenc obsojen na 1 leto in 6 mesecev robije ter v izgrubo častnih državljanov pravic za 2 leti. Dolenc je prijavil priziv zaradi previeoke kazni.

Brat ubil brata

Maribor, 2. novembra.

Iz Hrastova pri Poljčanah nam sporočajo o zločinu, ki je pretresel vse okolice. V nedeljo, dne 31. oktobra je bil ubit na pragu svoje hiše 23 letni posestniški sin Jožef Sajko, ubil pa ga je njegov lastni 20 letni brat Martin. Oba brata sta se sovražila in večkrat sta se tudi strelala. Jožef je v nedeljo prišel domov vinjen v družbi svojega prijatelja Franca Miheljiča. Oba sta bila oborožena, in sicer je imel Jožef na jermenu privezano železno matico od vijaka, Miheljič pa je imel samokres. Oba sta vprašala, kje je Martin, ki pa se je vrnil domov šele okrog 9. ure zvečer. Ko je stopil Martin v sobo, že je nastal med bratoma zopet prepir. Jože je potegnil svoje orožje iz žepa ter jel udrihati s težko matico brata po glavi, dočim je Miheljič zagrabil za stol ter z njim navalil na mlajšega Sajka. Martin je dobil nekaj hudih in nevarnih udarcev, pa je zbežal v sosednjo sobo ter se tam zaklenil. Brat Jože je še nekaj časa razbijal po vratih, ko pa je videl, da ne more vdreti v sobo, se je podal pred hišo ter tam čakal na Martina, da ga napade, ko bo prišel iz hiše. Martin pa je našel v miznici dolg kuhinjski nož ter je s tem orožjem oborožen stopil na hišni prag. Ko ga je Jože zagledal, je planil proti njemu, priletel pa je na nož, s katerim je Martin sunil svojega brata v prsi ter ga je smrtno zadel. Ranjeni se je zgrudil, oblit s krvjo, ter je v nekaj minutah izdihnil. Martina Sajka in Franca Miheljiča so orožniki iz Poljčan naslednjega jutra aretirali ter ju odgnali v sodne zapore.

Položnice

prilagam v današnji izdaji »Slovenca« za vse poštne naročnike, da se z njo poravnajo naročnina za čas od 1. novembra dalje in morebitni zaostanki iz prejšnje dobe. — Prosimo vladno vse prizadete, da se položnice poslužijo čim prej, da ne bo ovire pri dostavljanju lista.

Pri tej prilici ponovno opozarjamo, da imajo pravico do »Slovenčeve« smrtonozgodne podpore samo dediči onih p. n. naročnikov, ki so imeli ob času nesreče naročnino plačano vsaj za tisti mesec, v katerem se je pripetila nezgoda.

Oni p. n. naročniki, ki bi položnic trenutno ne potrebovali, naj jih shranijo za prihodnje plačilo ali naj pridobijo z njimi novih naročnikov. Številka čekovnega računa 10.650.

Koledar

Sreda, 3. novembra: Viktorin, škof; Venerica, devica. Mlaj ob 5.16. Herschel napoveduje sneg in vihar.

Četrtek, 4. novembra: Karl Boromejski, škof; Vital; Modesta, devica.

INTENZIVNO DELO

ustvarja uspeh v življenju. Edino le zdravi in močni ljudje morejo popolnoma razviti svoje duševne in telesne zmoglosti ter korakati od uspeha do uspeha. Sile, ki se porabijo za časa dela, najbolje obnovi koncentrirana okrepljena hrana Ovomaltine. 2—3 žlice Ovomaltine v mleku za zajtrk in južno ustvarijo novo moč, ki zagotovi uspešno delo.

Samo z Ovomaltine se doseže Ovomaltinski uspeh! Stotisoči so to že preizkusili, pripravljajte se tudi sami.

Kupite še danes

škaflojo zdravja — škaflojo Ovomaltine! Dobi se povsod od Din 6.50 navzgor.

Osebnosti

— Promocija. V eredo bo na univerzi v Ljubljani promoviran za doktorja prava g. Janvid Fiere iz Ljubljane. Čestitamo!

— Postavljeni so: za okrajnega načelnika v Kamniku dr. Dionizij Maraž, doslej v Šmarju pri Jelšah; za okrajnega načelnika v Šmarju pri Jelšah dr. Herbert Kartin, doslej banski svetnik kr. banske uprave dravske banovine; za banskega svetnika kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani Ciril Poklukar, doslej okrajni načelnik v Brezicah; za okrajnega načelnika v Brezicah Anton Krajšek, doslej okrajni načelnik v Krškem; za okrajnega načelnika v Krškem dr. Josip Zomšič, doslej okrajni podnačelnik letotam.

— Iz državne službe. Za pristava VII. pol. skup. je postavljen pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine dr. Boris Zajc, doslej pogodbeni uradnik istega zavoda. Napredovali so: za gozdarskega svetnika IV/2 na okrajnem načelnstvu v Ljubljani ing. Franjo Miklavčič, gozdarski svetnik V. skup. s prvim periodičnim povikom, in okrajni gozdarski referent istega načelnstva, za gozdarskega svetnika IV/2 na rudarskem odseku kralj. banske uprave v Ljubljani ing. Viktor Novak, rudarski svetnik V. skup. s prvim periodičnim povikom; za rudarskega svetnika VI. pol. skup. na okrajnem načelnstvu v Kočevju ing. Bogoslav Zagar, gozdarski višji pristav VII. polož. skup. in okrajni gozdarski referent istega načelnstva; za gozdarskega svetnika VI. pol. skup. na okrajnem načelnstvu v Mariboru ing. Joža Miklavčič, gozdarski višji pristav VII. skup. in okrajni gozdarski referent istotam; na rudarskem uradu v Ljubljani je napredoval za rudarskega višjega pristava VII. polož. skup. ing. Julij Kubias, rudarski pristav VIII. pol. skup. s prvim periodičnim povikom. Za davčnega uradnika IX. pol. skup. je postavljen na davčni upravi na Sušaku Vladimir Turnšek, pomožni davčni uradnik na davč. upravi v Novski.

— Iz vojaške službe. Imenovana sta za inž. poročnika topniško-tehnične stroke uradniški pripravnik Slavko Zlatič in za nižjega voj. tehničnega uradnika IV. razr. topniško-tehnične stroke uradniški pripravnik Ferdinand Šmuc; upokojena sta kapetan bojnega broda Rihard Kubin in strojni stotnik I. razr. Emil Ajhler; odlikovani so z redom sv. Save 5. razr. strojni stotnik Emil Ajhler in z zlato kolajno za vestno vršenje službe topniški poročnik Zvonimir Gmajner in topniški narednik I. razr. Anton Puškaš.

Fine tkanine

ne preneso pranja z jedkimi sredstvi. Zato uporabljajte

PERION

ki pere blago, izdatno in snežnobelo. — Prav pomeni je ta naš domači, slovenski izdelek.

— Udeležencem glavne skupščine Zadrugne zveze dne 8. novembra t. l. je dovoljena od ministrstva za promet polovična vozovnica. Udeleženci kupijo na odhodni postaji celo vozovnico in železniško legitimacijo. Kupljena vozovnica velja za brezplačno vožnjo nazaj. Treba je dati železniško legitimacijo na skupščini potrditi. Ta ugodnost velja od 6. do 10. novembra t. l. za vse razrede na železnici.

— Izšel je koledarček Kmečke zveze za leto 1938. Naroča se pri tajništvo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 17/III., v prodaji pa je tudi v knjigarnah in pri Cirioli tiskarni v Mariboru. Cena koledarja je 10 din. Koledarček je v lepi in močni platneni vezavi v zeleni in modri barvi z znakom Kmečke zveze. Vsebinsko koledarček je pestra. Poleg člankov stanovskega značaja, o kmetijski zbornici in pregledu krajevnih in okrajnih organizacij vsebuje tudi mnogo praktičnih tabel, katere so potrebne tako kmetkemu človeku kakor tudi drugimi. Nobena kmečka hiša ne sme ostati brez njega. Prosimo, da ga člani naročajo po svojih kra-

PRIDE!

KINO SLOGA - Telefon 27-30

PRIDE!

Velefilm pretresljive vsebine in romantične ljubezni

PARADA SMRTI

V glavnih vlogah: Friderik March, Warner Baxter, Lionel Barrymore in lepa June Langova
Ves svetovni tisk navdušeno piše o tem velikem filmu, ki ga človek ne gleda, ampak doživlja
Premiera jutri! Preskrbite si vstupnice v predprodaji! Premiera jutri!

jevnih odborih, da bo pošiljatev skupna in zato cenejša. Izdala in založila ga je Kmečka zveza v Ljubljani.

— Huda avtomobilska nesreča ljubljanskega trgovca. Na praznik Vseh svetih zvečer se je blizu Razdrtega že onstran državne meje ponesrečil s svojim avtomobilom ljubljanski trgovec g. Filip Bizjak, ki se je peljal s svojo ženo in s hčerko Silvo ter svakom Antonom Dolencem obiskat grobove svojih pokojnikov v Vipavi. Ko so se zvečer vračali po gladki asfaltirani cesti, je avto zavozil nekoliko v stran, tako da se je zaletel v drevo. Pri padcu si je Bizjak zlomil desno nogo, prav tako tudi 18-letna hčerka Silva, najhujše pa je poškodovan svak Dolenc, ki si je zlomil nogo in si pretresel možgane. Ga. Bizjakova je dobila le manjše praske. Neki avtomobil je naložil vse ranjence ter jih odpeljal v tržaško bolnišnico, kjer so ugotovili, da stanje nobenega ranjenca ni nevarno za življenje, seveda, če ne bo komplikacij. Avto je popolnoma razbit.

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josef« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josef« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. 8. br. 30474/35.

— Razpisana je služba zdravnika uradniškega pripravnika v banovinski bolnišnici v Celju. — Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v državno odnošeno banovinsko službo v smislu § 3 zakona o uradnikih ter zdravniško pripravljeno dobo. — Prosilce naj se vložijo pri kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 15. novembra 1937.

— Šest diplomiranih inženirjev (3 strojne, 1 elektrotehniške in 2 tehnološke stroke) in pet diplomiranih tehnikov (4 strojne in 1 elektrotehniške stroke) sprejme štab zrakoplovstva vojske. — Sprejemni pogoji so razvidni iz »Službenega vojnega lista«, stran 1419—1422, ki je interesantom na vpogled pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

— Udeležite se izleta v Trst dne 13. in 14. novembra. Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. št. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

— Službene Novine prinašajo v št. 245 od 28. oktobra trgovski zakon, zakon o skladovodnem ribištvu ter uredbo o veleblagovnicah (trgovskih hišah); v št. 248 od 1. novembra pa odlok o odkupu bombažnega vlakna, avtentično točkanje uredbe o kmetijskih dolgovih, sprememba pravil o polaganju praktičnega učiteljskega izpita ter otvoritev telefonskega prometa med Cerkljami pri Kranju ter Trstom, Reko, Milanom in Rimom, med Ljubljano ter Castelnuovo d'Istria in Masercom ter med Trzinom in Lovranom.

— Rahmanova Alja: Tovarna novega človeka. Posloven Leopold Stanek. Ljudska knjižnica, zvezek 62. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 1937. Strani 294. Cena 48 din. — Rahmanova je zaslovela v zadnjih letih po vsem svetu s svojimi deli iz ruske revolucije in tudi med nami Slovenci je vzbudila z dvema svojima deloma že pred par leti izredno pozornost v najširših plasteh čitajočega občinstva. Jugoslovanska knjigarna nam je pa sedaj poklonila njeno najnovejšo delo, ki je dobilo predlanskim v Franciji prvo nagrado kot najboljšo svetovno protiboljševiško delo. Snov tega pretresljivega romana je zajeta iz prvih dob boljševiške revolucije in nam slika na eni strani propadanje osnovne celice človeške družbe, to je ruske družine, na drugi strani pa mučeniško vlogo ruske žene, katere ljubezen in žrtvovanje bosta odredila nesrečno Rusijo strašnega moralnega razpadanja. Ta napeti roman, ki je živa slika moralnih razmer in razkrajanja družine v komunistični Rusiji, obenem pa prelep slavospev ruski ženi, nam govori več nego celi kupi učenih razprav. Zato bi ga moral vzeti v roke prav vsak slovenski človek, zlasti pa še delavstvo in izobraženstvo. Ker sta tudi prevod in zunanja oblika knjige zelo lepa, smo prepričani, da bo naša povsod hvaležen odmev.

Mariborske Wögererjeve hrenovke

dnevno sveže dobite v delikatesi

JANC - Židovska

— Za 4 dni z avtom v Gorico-Trst od 6. do 9. t. m. se osebno (fotografija, rojstni podatki) lahko prijavite še do 4. popoldne pri »Družini božjega eveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Prepovedan tisk. V našo državo ne smejo pariski časopisi »Le journal de Moscou«, »Me jour de Barcelone«, »Agence Espagne« in »Regard« ameriški »The Anti-Nazi Economic Bulletin« ter knjiga Gottfrieda Fitboga »Was jeder Deutsche von Grenz und Auslanddeutschum wissen muss«, ki je izšla v Monakovem.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenice.

Umor v Črnem grabnu

Lukovica, 31. oktobra.

Med Lukovico in Krašnju v Črnem grabnu se je v vasi Trnjava pripetila te dni grozen dogodek, ki je pretresel vso okolico. V noči na soboto je namreč padel kot žrtev od sedaj še neznanega morileca kmečki sin France Okoren, edini sin gospodarja Primoževe domačije, 70 letnega posestnika Gasperja Okorna, ki mu je sedaj ostala samo še hči Liza.

V soboto zjutraj je oče Okorn ališal domačega psa nenavadno divje lajati. Vstal je, pregledal domačijo ter našel svojega sina mrtvega na kozolecu. France je ležal v senu, glava mu je bila razmesarjena, tako da so izstopili iz lobanje možgani. Takoj je bilo jasno, da je France Okorna nekdo udaril s sekirjo po glavi. Orožniki so uvedli natanko preiskavo ter so začasnoma aretirali očeta in 30 letno sestro Lizo, o katerih domnevajo, da bosta vedela nekaj podrobnosti o umoru. Okornovi so živeli zelo sami zase. O pokojnem fantu trdijo sosedje, da je bil zelo delaven, trezen in miren fant ter povsod na dobrem glasu. Še prejšnji večer je pomagal pri sosedu spravljati seljo, nato pa je šel po svoji navadi počivati v seno na domačem kozolecu. Njegovo truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico v Krašnji.

Ljubljana

dne 3. novembra 1937.

Gledališče

Drama. Sreda, 3. novembra: »Viničarji«. Red Sreda. — Četrtek, 4. novembra: »Firma«. Premiera. Premierski abonma. — Petek, 5. novembra: Zaprto. (Gostovanje v Celju: Dr.) — Sobota, 6. novembra: »Vozel«. Izven. Proslava 35 letnega pisateljskega delovanja g. Pecija Petroviča.

Opera. Sreda, 3. novembra: »Evangeljnik«. Red B. Gostuje g. Josip Gostič. — Četrtek, 4. novembra: »Amakonke«. Red Četrtek. — Petek, 5. novembra ob 15: »La Boheme«. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol.

Predavanja

Prosvetno društvo Trnovo odpira novo sezono drevi ob 8 v Društvenem domu Karunova ulica 14 s prvim rednim prosvetnim večerom, na katerem bo imel zanimivo skriptično predavanje g. prof. Janko Mlakar »O deželi polnočnega sonca na Spitzbergu«.

Prireditve in zabave

Društvo »Jeglič« bo proslavilo svoj društveni praznik sv. Stanislava v petek, dne 12. novembra ob 8 zvečer v dvorani Rokodelskega doma. Na dnevnem redu je med drugim priložnostni govor tov. dr. Vilka Fajdige. Po proslavi se vrši redni letni občni zbor ljubljanskega kluba. Opozarjamo tudi na komemoracijo za pokojnim nadškofom dr. Jegličem, ki jo priredi Prosvetna zveza 7. novembra ob 11 popoldne v veliki dvorani Uniona. Pridite obkraj v čim večjem številu! — Odbor.

Konec svetovnoznane umetnika na violončelu Enrica Mainardija. Drevo ob 20. bo v veliki filharmonični dvorani koncert na čelu, ki ga izvaja eden najslavnejših sodobnih umetnikov svetovnega slovesa čelista Mainardi. Vse koncertno občinstvo opozarjamo na edini nastop velikega umetnika nočjo ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Vse kulturni javnosti! V petek zvečer koncertira v frančiškanski dvorani »Ljubljanski godalni kvartet«, ki si je pridobil upravljen sloves. Naši odlični umetniki, gg. profesorji L. Pfeifer (I. violina), F. Stančič (II. violina), V. Šušteršič (viola) in G. Müller (čelo), bodo predvajali svetovna dela Haydna, Ravela in Dvořaka, ki predstavljajo bisere kvartetne literature. Opozarjamo vse ljubitelje resnične glasbene umetnosti na ta edinstveni koncert naših priznanih virtuozov. Vstopnice so v predprodaji v koncertni poslovalnici v frančiškanski pasaji. Istotam se sprejemajo tudi abonenti in člani Glasbene akademije.

Akademski klub montanistov v Ljubljani bo priredil dne 7. decembra po dveletnem presledku svoj tradicionalni »Škok preko kože«. Naprosamo vsa društva in ustanove, da tega dne ne prirejajo svojih prireditev.

Sestanki

Sentjakovski dekliški krožek vabi na sestanek v sredo, dne 3. novembra ob 8. zvečer v društveni sobi gostilne Zagore, Florijanska ulica. Predava novi duh. vodja gosp. Jožko Jamnik.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 4. novembra v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob petih bo prva sv. maša, ob pol šestih pridiga in ob šestih sv. maša z blagoslovom. Vabimo vse častice sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti v uršulinski cerkvi.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih prične svoje letošnje delovno leto s sestankom, ki bo drevo ob 20 v prostorih jezuitskega samostana; vhod Zrinjskega cesta 9. Iskreno vabljeni tovaršniki novinci-kongregantisti in vsi oni, ki hočejo resno iskati svoje duhovne poglobitve. — Prefekt.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c 20 in mr. Gartus, Moste.

Poizvedovanja

Izgubljeno. Na praznik Vseh svetnikov zvečer je bila v tržaškem avtobusu, ki je vozil na progi Sv. Križ—magistrat, izgubljena črna usnjata doza za cigare z znakom V.E. Doza je drag spomin. Najditelja prosimo, da jo proti primerni odškodnini vrne v upravo »Slovenca«.

VELIKA FILHARMONIČNA DVORANA

DREVI OB 20. URI

KONCERT

čelista MAINARDIJA

Vstopnice v Matični knjigarni.

— Če komu še ni znano, naj bo s tem opozorjen, da je v stolnici vsako noč pred prvim petkom češčenje presvetega Srca pred izpostavljenim sv. Reš. Telesom. Od devetih zvečer do štirih zjutraj se vrste samo moški strazarji Jezusovi v glasni molitvi (po eno ali več ur), uporabljajoč knjigo »Večna molitev«. — Možje, fantje, gospodje! Kdo ima še voljo in toliko odločnosti, da se nam pridruži in da daruje vsaj eno nočno uro božjemu Zveličarju? Poskusite in prepričali se boste, kako izredno notranje veselje in zadovoljstvo čuti človek, če prenese to malo žrtev in ji daruje na oltar božjemu Srcu Jezusovemu v spravo in zadoščenje. Pridite! Od polnoči dalje so vrste bolj redke, zato bo pa za služenje tem večje! Ali poznate Pariz in baziliko Sreca Jezusovega na Montmartre! Tam je vpeljana večna češčenje, ki dobiva kljub težkim pariskim razmeram vedno večje število moških udeležencev. L. 1927 so prevzeli moški 13.548 molitvenih ur; l. 1935 pa že 22.836. — da ne omenjamo onih ur češčenja, ki jih prevzema žensstvo in jih je trikrat toliko. Na nogo vsi, ki ste med dnem zaposleni, pa se hočete pokloniti svojemu Zveličarju v tihi nočni uri!

1 Maša zadržnica za pokojnim zdravnikom dr. Francitom Verbičem bo v četrtek, dne 4. novembra ob sedmih zjutraj v frančiškanski cerkvi.

Prijatelji in tovariši rajnega pridemo vsi pomoliti za pokoj njegove duše.

Srajce, kravate, Karničnik, nebotičnik.

1 Karitativne organizacije, ki so lani sodelovale pri določitvi božičnega obdarovanja, vabi mestno poglavarstvo v Ljubljani, da se po svojih zastopnikih udeležijo prve skupne seje, ki bo v petek, dne 5. novembra ob 18 v mestni sejni dvorani. Na sestanku se bo določil način sodelovanja pri letošnjem božičnem obdarovanju.

NAJNOVEJŠI VZORCI

ZA JESENSKE PLAŠČE IN OBLEKE

RAVNOKAR DOSPELI

BOGATA IZBIRA

A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA

1 »Sedeja družina« opozarja na vse neprijetnosti in nevšečnosti prihajajoče zime, ki morejo zadeti naše brezdomce in brezposelne. Zato smo v okviru S. D. ustanovili socialni odsek, ki naj bi imel nalogo lajšati bedo v prvi vrsti našim članom, ki so pomoči potrebni. Obračamo se do našega članstva in do ostalega cenj. občinstva v vladno prošnjo, da bi blagovolili kaj prispevati za naš socialni odsek, bodisi v obliki ali obutvi, v denarju ali katerikoli drugi obliki. Izvolite po dopisnici sporočiti in obvestiti našo pisarno, ki ima sedež na Zrinjskega cesti 8, če imate kak predmet, ki bi ga lahko odstopili v namene našega socialnega odseka, da ga potem pride iskat naš odposlanec. Ne samo iz krščanske, ampak tudi iz ljubezni do rodne krvi smo dolžni in to ne samo nepotrebno se znebiti, ampak tudi dejanskih žrtev. Vsem, ki se bodo temu vabilu odzvali, že v naprej naš hvala: Bog plačaj! — Pri tej priliki sporočamo, da bo sestanek Sedejeve družine prihodnji četrtek, 4. novembra ob osmih zvečer v dvorani Rokodelskega doma v Komenskega ulici 12/I. Na sporedu so recitacije in predavanje prof. dr. J. Lovrečiča pod naslovom: Goriška v dobi čitalnice in taborov.

Za preproge trajna

SMYRNA VOLNA

Toni Jager — Kongresni trg 1 — Ljubljana

1 Uprava Kino Matice obvešča, da je danes predstava samo ob 16 popoldne, obe večerni predstavi odpadeta zaradi koncerta.

1 Foersterjevi koncerti. V proslavo 100 letnice rojstva znamenitega našega skladatelja, Antona Foersterja, ki se bo vršila tekem meseca novembra, imamo prva dva koncerta v nedeljo, dne 7. in v ponedeljek, dne 8. t. m. V nedeljo, 7. t. m., je ob pol 6. zvečer v stolnici cerkveni koncert, na katerem izvajajo Foersterjeve skladbe trije ljubljanski cerkveni zbori, in sicer iz cerkve sv. Jožefa, cerkve sv. Cirila in Metoda in zbor ljubljanske stolnice. Deloma nastopijo zbori vsak zase, dvakrat pa v skupnem zboru. Poleg tega bosta igrala nekaj skladb za orgle naša dva mojstra mons. Stanko Premrl in prof. Matija Tome. Sedeži so po 8 din, stojališča po 4 din, dijaška po 2 din. V ponedeljek, dne 8. t. m., pa bomo slišali v veliki dvorani Uniona najprvo moški zbor slovenskih pevovodij, ki šteje 50 članov, zatem pa veliki mešani zbor Pevske zveze, v katerem nastopi 300 ljubljanskih in okoliških pevcev in pevk. Vsi pod vodstvom prof. Marka Bajuka, ki je naštdaril zbor pevovodij in tudi skupne zbor Pevske zveze. — Za ta koncert so vstopnice od 20 din navzdol. Obe predprodaji bosta v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

M. Drenik

volna za ročno pletenje, smyrna, perzer in kelim Ljubljana - Kongresni trg 7

1 V bolnišnici povožen otrok. Včeraj ob 2 popoldne se je pripetila v splošni bolnišnici huda nesreča. 2 letni Vinko je prišel v bolnišnico obiskat svojega bolnega očka, banovinskega slugo Okorna, doma iz Mivke 23. Na vrtu pa je otroka podrl neki osebni avto. Otroci si je pri nesreči zlomil nogo in dobil hude poškodbe na glavi. Moral je seveda ostati kar v bolnišnici.

Celje

c Notranji minister dr. Anton Korošec v Celju. Včeraj zjutraj se je pripeljal z osebnim avtomobilom v Celje notranji minister g. dr. Anton Korošec. V farni cerkvi in sicer v kapelici je opravil žalno sv. mašo, nato pa je obiskoval po mestu svoje številne prijatelje ter znance. Ob 3 popoldne se je odpeljal iz Celja.

Spominu svojcev, prijateljev in znancev so se Celjani letos odzvali na celjskih pokopališčih v velikem številu. Lepo vreme je nadelo praznikom še lepše lice in kar cele trupe ljudi so romale na okoliško, mestno in vojaško pokopališče. Ob 3 popoldne so peli združeni moški zbor Celjskega pevskega društva, Oljke in celjskega Zvona pod vodstvom g. Cirila Preglja na okoliškem, ob 4 pa na mestnem in vojaškem pokopališču. Pevsko društvo Oljka je zapelo svojim rajnim članom in prezgodaj umrlemu pevovodji Mirko Videčniku Bervarjevo nagrobnico »Ob gomili«.

DANES V SREDO

godovanje vseh Korinov v gostilni »Pri mostu«. Poje pevski zbor.

c Občni zbor Glasbene Matice v Celju. Iz poročil društvenih funkcionarjev je razvidno delo in lep napredek Sole, ki je v naši javnosti med prvimi tovrstnimi zavodi in uživa velik ugled. Saj poučujo same odlične učne moči. Zavod je obiskoval 142 gojencev in poučevali so klavir, gosli, solo-petje in teorijo ter orkestralno glasbo. Sole je pokazala svoje lepe uspehe na treh sklepkih produkcijah v mestnem gledališču, na katerih je bil del sporeda posvečen spominu pokojnega skladatelja Emila Adamiča. Vseh nastopov, koncertov in sodelovanj je bilo 14. Sole se vzdržuje v glavnem iz prispevkov šolnine, državne, banovinske in občinske podpore. Pri volitvah je bil izvoljen ponovno stari odbor. Vseh občini zbor je potoke gladko. Želimo, da bi Sole Glasbene Matice tudi v bodoče žela take uspehe, kakor doslej.

Strašno neurje v Siriji:

Vihar pobil nad 1000 ljudi

Iz Jeruzalema poročajo: Kraje severno od mesta Damaska je obiskal silen vihar, ki je s svojimi vrtinci vse pokončal. Novice o tej veliki nesreči le počasi prihajajo, vendar je več kakor gotovo, da se je, kakor vele novice od 31. oktobra, v tistih krajih Sirije zgodila velika katastrofa. Mnogo vasi je docela uničenih, še več vasi pa je vsaj na pol v razvalinah. Katastrofa je zahtevala življenje več kakor 1000 ljudi. Ker pa je v noči od 30. na 31. oktobra še hudo lilo, kakor bi se bili povsod utrgali oblaki, so nastale velike povodnje, katere so nesrečo še povečale.

Vas Madamyeh je docela razdejana in kakih 200 ljudi je bilo pri nesreči ubitih. V Nebeku je neurje pobilo 310 ljudi ter razdejalo 100 hiš. Vasi Demeir in Jersud sta docela izginili. Kljub temu pa je v prvi vasi bilo le 27 mrtvih, v drugi pa celo le 2. V Harasti je vrtnec raznesel 50 hiš in ubil 9 ljudi. V Barzi je v 10 hišah bilo ubitih 7 ljudi. V Menilli pa je razdejanih 20 hiš.

Cesto iz Damaska v Aleppo je podobna nesreča že lani docela uničila. Kmalu pa so jo na novo dogradili. Sedaj pa jo je nalič znova razdejal ter jo je

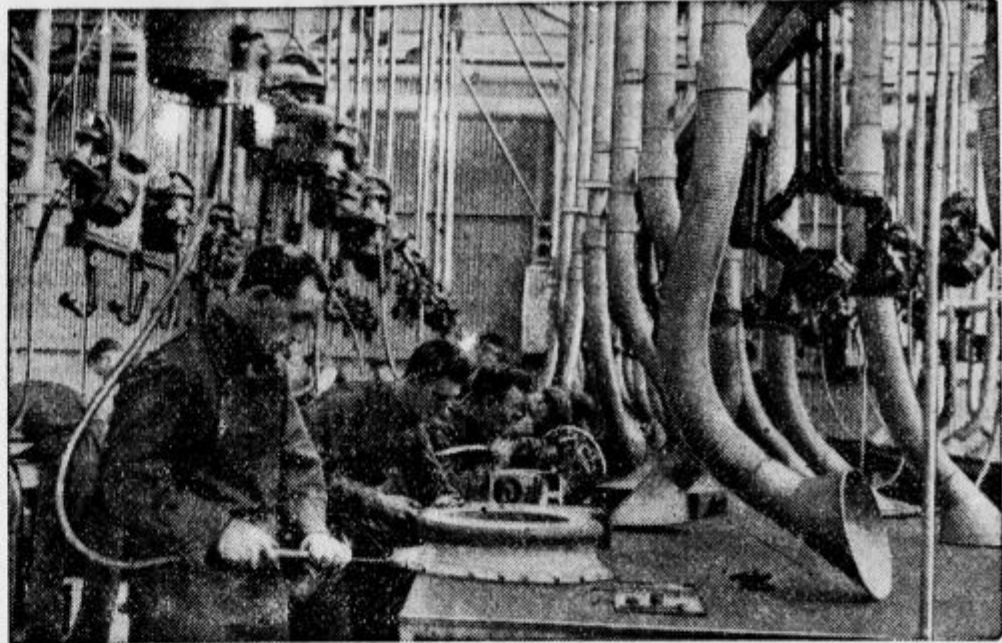
voda odnesla 15 km na dolgo. Pri Nebeku je voda odnesla en most. Tudi cesta v Bagdad je silno trpela.

Vas Demeir, ki šteje 8000 prebivalcev, so vode vso odnesle. Iz razvalin, v kolikor so še ostale, so dolejš izvlekli nekaj mrličev. Ob vznožju gore Kalamoun leži 6 vasi. Te vasi so vse razdejane. Tam stoji voda 5 metrov visoko. Vse hiše so seveda zelo poškodovane, zlasti, ker so razdivjane vode nosile s seboj cele skale ter jih butale v zidovje hiš. Na drugi strani pa je vodovje kar trgalo zidovje nesrečnih človeških bivališ.

Tam, kjer so se prej razprostirala cvetoča polja, tam je sedaj gola puščava. Razdejane vasi so od drugega sveta docela odrezane. Nihče zato ne ve, kdaj bo nesrečnim ljudem, ki so ostali živi, mogoče prinesli pomoč. Voda je začela metati na suho trupla mrličev, ki jih je nosila s seboj. Vojaki te mrličje love ter jih takoj pokopavajo v skupnih grobovih, da se prepreči kaka kužna bolezen. Nevarnost nalezljivih in kužnih bolezni je namreč zaradi mrličev in slabe vode silno velika. Zato so oblasti začele organizirati poleg reševalne službe tudi zdravniške in zdravila ter jih pošiljati v nesrečne kraje.

Tisti dan, ko je nastala ta velika nesreča, se je po cesti med Damaskom in Bagdadom vozilo vse polno avtomobilov, kateri pa niso prispeli na svoji cilj. Zato so vsi zelo v skrbeh, kaj se je zgodilo z njimi. Dolejš vsa prizadevanja niso mogla dognati, kaj se je z avtomobili in ljudmi v njih zgodilo. Nihče ne ve, kje so sedaj. Takrat je potoval iz Damaska v Bagdad tudi kancler arabskega kralja Ibn Sauda. Vedo le toliko, da ga je vihar na cesti ustavil, da ni mogel naprej. Kje pa je sedaj, tega pa nihče ne ve. Poslali so za njim in za drugimi avtomobili pomožne ekspedicije.

V sirskega parlamentu je vlada uradno sporočila, da je dolejš nad 1000 ljudi mrtvih, da pa je le za 400 mrličev ugotovljeno kdo in kaj so. Dalje je uradno rečeno, da je škoda za sedaj cenjena na pol milijarde frankov. Zbornica je za žrtve te strašne nesreče takoj nakazala prvo pomoč v znesku enega milijona frankov.

Najmodernejša angleška tovarna letal v Coventryju, kjer noč in dan delajo letala za angleško oboroženo moč.

Misijonarji na kitajsko-japonskem bojišču

Osservatore Romano je 25. oktobra prinesel članek o trpljenju misijonarjev na Kitajskem, kjer se sedaj dogajajo najhujši boji. Med drugim pravi to vatikansko glasilo:

»Šibe vojske ne smemo primerjati s šibami lakote in bolezni. Vojska ne ogroža le življenja telesa, marveč tudi življenje duše. Ob lakoti in bolezni lahko cerkve in samostane spremene v ljudske kuhinje in bolnišnice. V vojski pa cerkve in samostane požgo. Doleti jih ista usoda kakor pa hotele, gledališča in vojašnice. Kakor se ljuljka pomeša s pse-

nico, tako se sveto pomeša s posvetnim, slabo s dobrim. Sveta cerkev vpricho takih dogajanj moli z besedami svetega pisma: Razprši narode, kateri hočejo vojsko! Misijonarji, Kristusovi vojščaki, ki se bore v prvih vrstah duhovnega boja, se udeležujejo tudi materialnega boja v znamenju silnega Rdečega križa vere in kulture. V tej žalostni uri Cerkev manifestira večni evangelij s tem, da izvršuje vzvišena dela usmiljenja.

O usodi misijonarjev samih pa v tem poročilu ni še natančnih poročil. Pač pa je misijonska družba misijonarjev iz Scheute prejela s Kitajskega naslednja poročila:

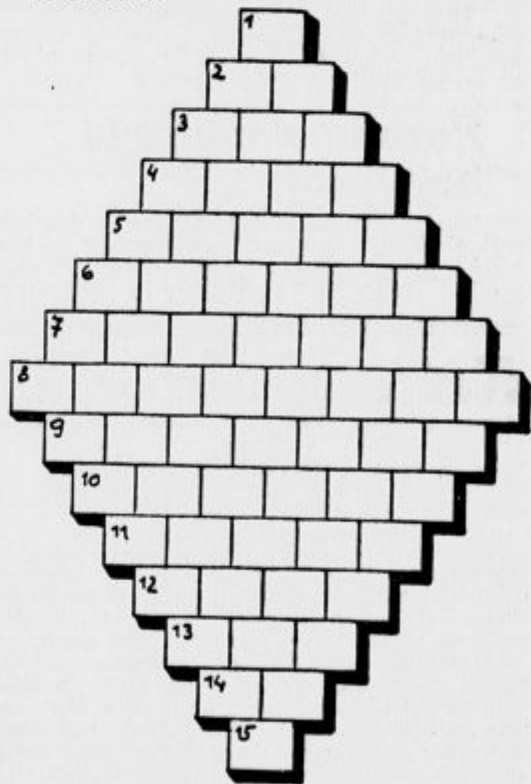
Ko so Japonci zasedli sedlo Nankou severno-vzhodno od Pekinga, so njihove čete kaj naglo vdrle v misijone te pokrajine. Skoro docela so že zasedli vikarijate Si-Vant-se, Tatong in domači vikarijat Cining. Kmalu bodo še zasedli vikariat Soei-Jan. Sodiijo, da bodo Japonci misijonsko ozemlje Santaho vključili v novo državo, katero snujejo.

Misijonarji se močno boje, da bi v njihove naselbine ne vdrli neorganizirani četniki, ki skoro povsod požigajo in plenijo. Treba pa je reči, da so Japonci cerkvam in misijoniščem prizanašali. Tolvajji so imeli ujetje tri misijonarje-mariste, po enega Nemca, Francoza in Španca. Vse tri so sedaj izpuštili brez odkupnine.

Koliko knjig se tiska na svetu

V okviru sedanjih svetovnih razstav v Parizu so imeli svojo mednarodni kongres tudi knjižničarji vsega sveta. Pri tej priliki so ugotovili, koliko knjig je na vsem svetu. Pravijo, da je v 400 letih, odkar ljudje tiskajo knjige, bilo natisnanih kakih 30 milijonov knjig. Dandanes je že precej knjižnic na svetu, ki imajo nad 5 milijonov knjig v svojih omarah. Knjižnice dobivajo vsako leto nad 100.000 zvezkov novih knjig. Izračunali so, da vsako leto nanovo izide kakih 200.000 knjig. V tej zvezi je bila zanimiva ugotovitev, komu je posvečena večina novih knjig. Izkazalo se je, da je na prvem mestu Napoleon, s katerim se peča nad 70.000 knjig.

Demant

V vsak prostorček vstavi po eno črko. V vsaki naslednji besedi pristavi prejšnjim črkam še novo in jih tako preuredi, da bodo družno imele predpisani pomen. V drugi polovici pa vsaki naslednji besedi odvzemi po eno črko, preostale pa tako preuredi, da bodo spet imele odgovarjajoč pomen. Besede pomenijo:

1. samoglasnik, 2. tuja krtica za približno, 3. drugo ime za mlado kravo, 4. del obraza, 5. občutljiv fotografski aparat, 6. drug izraz za levo roko, 7. kmečko orodje za vejanje žita, 8. levi pritok Kamniške Bistrice, ki namaka Tuhinjsko dolino, 9. železniška postaja med Ljubljano in Zidanim mostom, 10. del drevesa, 11. pomanjševalno žensko krstno ime, 12. posmrtno bivališče pokorečih se duš, 13. del vodovodne napeljave, 14. množinska oblika osebnega zaimka, 15. samoglasnik.

Rešitev križanice z dne 27. oktobra:

Vodoravno: 2. bok, 4. Melik, 6. Maraton, 9. Azov, 11. Kina, 12. Amor, 13. voda, 15. oral, 16. Mohamed, 18. rakec, 19. Bur. Navpično: 1. Kola, 2. bera, 3. kita, 4. matador, 5. kozarec, 6. monom, 7. nomad, 8. šiv, 10. vol, 14. Ahab, 15. Omer, 17. akut.

Angleški šef generalnega štaba sir Deverell, ki bo najbrž vodil angleško vojaško misijo na Portugalsko, s čimer naj se izkaže veliko prijateljstvo med Anglijo in Portugalsko

Kdo je iznašel gumijaste pete

Iz Londona poročajo, da je gumijaste pete na čevljih iznašel neki delavec, ki se piše O'Sullivan. Mož je delal v neki tovarni, kjer so stroji tako ropotali, da se je tresla vsa tovarna. To tresenje pa je mlademu Sullivanu šlo močno na živce. Ker je tudi sicer bil slabega zdravja, je dečko močno trpel zaradi tega ropota in tresenja. Nekega dne si je izmislil sredstvo, kako bi si pomagal. Prinesel je s seboj v tovarno kos gumija, ki ga je položil pod svoje noge, ko je stal pri stroju. In je ugotovil, da se sedaj niti pol toliko ni treslo ko poprej. Čez nekaj dni pa je mladenič z žalostjo ugotovil, da mu je nekdo koristni gumi ukradel in zopet je strašno treslo. Vnovič je prinesel s seboj kos gumija. Vendar pa je bil sedaj bolj previden. Iz kosa gumija je izrejal dva kosa v obliki pete ter ju pritrdil na svoje pete. Tako je prav za prav napravil prvo gumijasto peto. Ko je videl, kako to dobro de njegovim nogam, je pustil službo ter s pomočjo petičnih ljudi ustanovil tovarno gumijastih pet. Danes njegova tovarna spada med največje tovarne tovarne sveta.

Sloveče španske jame

Na ozemlju severnega španskega bojišča leže sloveče španske podzemeljske jame: Altamira, Castillo, Hornos della Pena in druge. Bali so se, da bi te sloveče jame v zadnjih bojih škodo trpele, kar bi bila za vso Španijo nepopravljiva škoda. Kakor pa se sedaj glase zanesljiva poročila iz Španije, so te jame bele čete zasedle, ne da bi bile mogle za sedaj ugotoviti v njih kako večjo škodo.

Mož (ko je prišel domov, pozno, seveda): »No, ejo smo imeli pa pivsko tekmo.«
Žena: »Kdo pa je dobil drugo nagrado?»

V Rim je prispela sedaj prva stotinja sirot, ki so jim očetje padli v Španiji kot fašistični prostovoljci. Na obletnico fašističnega pohoda na Rim so bili ti otroci odklikovani od samega Mussolinija. Ob prihodu v Rim so otroke sprejeli vodilni možje fašistične organizacije

Ta ženska je pa draga! Na dirkališču Longchamp pri Parizu je ta ženska prišla kazati najnovejšo modo: plašč iz krzna tako zvane modre lisice, kar je zelo draga zadeva. Morda pa jo je tjakaj poslala kaka modna trgovina za reklamo. Dragaa stvar utegne res biti, lepa pa zaradi tega menda še ni, vsaj za sedanje pojme

Kako je močan palec na nogi

Nemški raziskovalec dr. Jožef Hahn je raziskoval moč prstov na človeški nogi. Zlasti ga je zanimalo, kako je močan palec na človeški nogi. In je mož ugotovil, da je palec na nogi tako močan, da more pritiskati s silo 25,7 kg. Kajpada ne pritiska s to silo takrat, kadar človek mirno stoji na tleh, marveč takrat, kadar človek hodi in delujejo vsi prsti na nogi. Kadar človek hodi, je pritisk palca na tla ali pod zelo velik. Včasih je njegova sila še večja kakor pa je zgoraj omenjeno. Moški palec včasih pritiska na tla celo s silo 35 kg, ženski pa 29,75 kg. Zanimivo pa je, da pri moškem levi palec bolj pritiska kakor desni. Drugi prsti na človeški nogi pa so v primeri s palcem pravi elastični. Tako na primer pret, ki je zraven palca, ne pritiska več kakor 3,1—6,1 kg. Pri otrokih pa so vsi prsti s palcem vred razmeroma precej močni. Iz tega moremo tudi razumeti, zakaj se otroci nauče tako lahko plesati po koncih prstov

Maribor

m Mariborska tekstilna industrija je zaključila svojo letošnje poletno sezono proti pričakovanju s manjšim prometom, kakor je bila lanskega. Vzrok tega je preobilica denarja v Banatu in Sremu ter ostalih žitnih pokrajinah, ki so zadnja leta glavne odjemalke mariborske industrije. To zveni sicer kot paradoks, je pa resnica. Kmetje v tamošnjih krajih so začeli zopet nalogati ves svoj preostali denar v zemljo, ki je zaradi dobrih letin zopet pridobila na ceni, pa nimajo denarja za nakup drugih predmetov.

m Mariborski sodi — velikani za Ogrsko. V bivši Götzovi pivovarni, ki je sedaj last unionske pivovarne v Ljubljani, so se nahajali ogromni sodi za pivo, ki so držali po 30—60 hl. Veega skupaj je bilo okoli 300 takih sodov, ki pa so se dni nastopili potovanja na Madžarsko. Unionska pivovarna, ki že več let demontira opremo mariborskih obratov, je prodala sode na Ogrsko.

m Studenci brez telefona. Studenci so dobili svojo lastno pošto, ki pa še danes nima svojega telefona. Pošta sama se mora posluževati telefona pri poveljstvu orožniške postaje, zasebniki pa seveda nimajo te priliko, pa bi zaradi tega zelo želeli, da dobi študentska pošta svoj telefon s telefonsko govorilnico.

m Mariborska opereta odprva svojo letošnjo sezono v soboto zvečer s priljubljeno opereto »Pri treh mladenkah«, ki je že celih 10 let nismo videli na mariborskem odru. Mariborska drama pa študira Schurekovo »Pesem s ceste« v Malčevi režiji.

m Ljudska univerza. Drevo se pričnejo ob 20 v Trgovski akademiji predavanja v ekonomskem tečaju. V četrtek, 4. novembra predava dr. A. Gosar o temi: »Gospodarstvo — usoda ali načrt?«

m Kongregacija za gospe pri Jezusovem srcu ima sešalek v četrtek 4. t. m. ob pol 5.

m K. notici o nesreči na železniškem prelazu med Slivnico in Račami nam sporočajo, da ne zadene kretničarja nobena krivda, ker je zapri kretnice po predpisih pet minut pred prihodom vlaka. Hlapec je moral zapeljati voz čez tire v trenutku, ko so se začele kretnice zapirati, pa je imel potem še dovolj časa, da je lahko izpregel kooje. Voz je lokomotiva seveda zdrobila.

m Nogavice, jopice, dežniki Ribarič, Rotovž. m Carinski dohodki so pri mariborski carinarnici v oktobru znašali 9.335.183,75 din, od tega pri izvozu 36.993,25 din.

m Veliki goljufiji so prišli na sled pri stavbenem podjetju R. Kiffman v Mariboru. Neki polir je dogovorjeno z vozniki oškodovalno trdilo pri nabavi gramoza tedensko za 800 din, ker pa je vršil te manipulacije že od maja naprej, je povzročil podjetju nad 20.000 din škodo.

m Podlegla poškodbam. V bolnišnici je umrla posestnica Marija Leber, o kateri smo že včeraj poročali, da jo je v Luki pri Smilavzu na Drav. polju povozil neki avtomobilist. Pri nesreči ji je počila lobanja, pa je umrla zaradi krvavitve v možganih. Državno pravdnštvo je odredilo raztelesenje in preiskavo.

Gledališče

Sreda, 3. novembra: Zaprt.

Četrtek, 4. novembra ob 20: »Sodnik Zala-mejski«. Red A.

„Slehnik“ na odru Rokodolskega doma

V soboto, 30. oktobra zvečer je uprizorila igralska družina Rok. doma misterij »Slehnik« v Zupančičevi prireditvi. Uspeh igre je bil odličan. Verska igra, misterij, je doživela največji razmah v dobi od 13.—16. veka. Iz cerkvenih in bogoslužnih začelkov se je razvijala v tri smeri. Prvi v dogmatično, a tem da je uprizorjala skrivnosti krščanske vere (Kristusovo rojstvo, trpljenje in smrt). Drugi v legendarno čudežno smer, v kateri je kazala moč čudežev. Tretji pa v pravno vzgojno stran; to pa na ta način, da je prikazovala kreposti in pregrehe v posebljenih postavah. Prav te vrste — vzgojne — je tudi naša igra.

V igri nastopi gospod Bog, ki hoče, da mu privede smrt Slehnika pred sodni prestol. Živel je brez Boga in brez božjih zapovedi: užival je svoje bogastvo v razkošju in bil neumiljen do revežev. Mater, ki mu očita lahkomišno življenje, zavrača, češ, da je še čas za pokoro. Sledi gostija, pri kateri postaja Slehnik mrk: vzbuja se mu misel na smrt. Naposled zagleda smrt, ki mu napove, da je prišel čas. Ali na to pot ga noče nihče spremiti. Obrne se tudi na denar, ki ga ima v skrini. Tudi Mamon mu odpove pomoč. Nastopi Dela, slabotna, kakor so slabotna Slehnikova dobra dela. V nje pogledu dobi upanje na rešitev pred pogubljenjem in se skesa. Pride Vera, ki mu da zadnjo duševno oporo in ga napoti k spovedi. Mimo pride Slehnikova mati, ki je slutila sinovo spreobrnjenje. Skesan in očičen se vrne Slehnik iz cerkve, Vera in Dela pa ga spremita do groba.

To je dejanje našega misterija, lepo in pretečajivo.

Vrline igre so: hiter potek dejanja, izrazito označene osebe, ki so življenjsko resnične, in živahen zaplet. Močno učinkuje močna oseba Slehnikove matere. Posebno pa zagradi igralca v dušo prizor, ko nastopi v razkošno dvorano med goste mrzla smrt. Nepozaben prizor!

Igra je bila uprizorjena tudi scenično prav lepo, kajti igrali so jo na prenovljenem in poglavljenem odru. Prav nič nismo pogrešali velikih gledaliških odrov. V igralskem pogledu so bile podane osebe zares izredno dobro. Najtežjo vlogo, »Slehnika«, je igral g. Majdič, dasi spočetka nekoliko boječe, v nadaljnjem dejanju imenitno. Poleg njega so srečno pogodili vloge še Slehnikova mati, dolžnikova žena, Dela, Vera, debeli nečak, zlasti pa Mamon. Igralcem moramo le čestitati k taki uprizoritvi. Čeprav je bila igra na delavnik, je bila prav dobro obiskana in bo gotovo še. To zasluži! Igro so ponovili v nedeljo in ponedeljek zvečer.

Gr.

Ptuj

Šolski vlak. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani je uvedlo ob dnevi šolskega pouka na meščanski šoli in na realni gimnaziji v Ptuj pričenši s 3. novembrom 1937 do preklica na progi Ptuj—Ormož vlak štev. 1122 po naslednjem voznom redu: Odhod: Ptuj 12.53, Moškanjci 13.07, Osliševeci 13.14, Vel. Nedelja 13.21, prihod v Ormož 13.27. Za mladino je to velika pridobitev, zlasti v zimskem času, ker bo šla iz šole lahko takoj domov.

Majniški hrošč — v jeseni. V zadnjih dnevih toplega sonca se je tu pa tam pokazal iz zemlje majniški hrošč. Ljudje pravijo, da bo hud mraz.

Mislila je, da je Bredina obleka bela...

... dokler ni obrisala otrokov obraz pri prijateljici, ki pere z Radionom.

Čeprav imate morda dovolj izkušenj v gospodinjstvu — Vaše perilo bi moglo biti vseeno še lepše: s pomočjo Radional V primeri z bleščečo belino z Radionom opranega perila, se zdi vsako drugo perilo sivkasto. In zakaj? Ker navadna mila in pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago, Radion pa vsebuje kisik, ki skupaj s peno izbornega Schichfovega mila prodira skozi tkanino in opere vsako perilo temeljito in sneznobelo. Zato je z Radionom oprano perilo bolj belo nego drugo perilo. Pri prihodnjem pranju uporabite Radion, ki vam bo pomagal, da boste dobili sneznobelo perilo.

Schichfo
RADION
pere sam

Sport

Česa so zmogljive smučke?

C. J. Luther — Monakovo.

Pisce tega članka, znani športni novinar, bo predaval prihodnji teden v Ljubljani, Celju in Mariboru.

Vsi zimski športi so lepi in mikavni, pri vsem tem pa še pospešujejo zdravje in vežbajo telo, ker dajejo priliko bivati po več ur ali dni na svežem zimskem zraku. Tako n. pr. je sankanje kratkočasno in vedno združeno še s kakšno šalo, zanosom in opojem, kot vsaka hitrost je ob s svojim vrstolomnim metanjem po strminah ovinkov, živahno in veselo zabavišče nudi keglanje na ledu, pri tem pa tvori dobro preizkušnjo za ostro oko in zanesljivo roko — čudovito lepa za drsalca in gledalca je graciozna ritmika umetnega drsanja — nedosegljiva v ostrosti pa borba igralcev hokeja — toda recite kar hočete, še mnogo bolj priljubljena in zaželjena pa je široko odprta, na nikakoli ograjeno igrišče vezana umetnost smučanja.

Kdor obvlada svoje telo ali pa, kdor ga je spravil s smučko telovadbo v primerno pripravljenost, bo občutil tudi že kot novinec velike mikavnosti in prednosti tega zimskega športa in prav kralju se ne bo več zadovoljil z navčnimi osnovnimi gibi. In že je v družbi na smučki turi tudi samo eden, ki zna bolje smučati in hitreje, tedaj se vzbudi v njem tisto tekmovalno častihlepije, ki vodi končno do športa in vidi svoj vzor v velikih uspehih in sposobnostih doseženih na smučkah. Gotovo je pot do vrhunskih uspehov dolga in naporna, toda prav gotovo se izplača postaviti cilj mojimstrskim uspehom na smučkah tako visoko.

Ogledimo si tedaj enkrat česar vsega so zmogljive smučke. Kot turistični uspeh ekspedicije stoji gotovo na prvem mestu ogromni smučki pohod Rolda Amundsen na južni tečaj in nazaj. V 99 dneh je presmučal s svojimi ljudmi 8000 km, moral je pri vsem tem premagati najhujši mraz in ledeniško pogorje, pri čemur je dosegel najvišjo točko pri 3225 m. Samo s smučmi in samo smučarji so mogli to doseči. Zato je tudi smel član Amundsenovega moštva Bjaaland, ki je bil doma v Telemarken, voditi pohod k južnemu tečaju zadnji dan v znak zahvale pogumnim Telemarkcem, ki na polju smučarstva toliko dosežejo! — Ta pohod Amundsen na južni tečaj, je gotovo ako se smemo tako izraziti, smučko turistični rekord.

V višino se je povzpel doslej najvišje Anglež Holdsworth. Dosegel je leta 1931 pri angleški Himalaya-Kamet-ekspediciji 7160 m visoki prelaz s smučmi.

Kot najboljši tekmovalni uspeh moremo zaznamovati vztrajnostni tek v Lappland, ki ga je priredil švedski raziskovalec Nordenskjöld leta 1884; 37 letni Lap je presmučal 220 km dolgo progo v 19 urah, 22 minutah, tedaj vključno počitke 113 km brzine na uro.

Najhitrejši tekmovalci v vztrajnostnem teku je bil doslej Finec Antio, ki je potreboval leta 1901 za 30 km proge v ravnini 1 uro 46 minut, tedaj 16,9 km na uro. Zaradi daljše proge pa je pomembnejši uspeh Šveda Hedlund in Unterströma, ki sta leta 1928 pri Wasa teku na 90 km presmučala to progo v 5 urah 33 minut, tedaj nepretrgano tekla povprečno 16 km na uro in poleg tega prišla drug ob drugem na cilj! Od-

ločiti je moral žreb in odločil je za Hedlunda. Toda niti Hedlund niti Unterström nista bila s tem zadovoljna. Prežagala sta vsak svojo zlato, odn. srebrno kolajno, ki sta jo prejela in ju sestavila tako skupaj, da je vsaka kolajna imela po eno zlato in eno srebrno polovico.

In končno skoki. Tu ni toliko odvisno od napredovanja znanja, temveč od pravilne povečave skakalnic. Dočim so se morali še leta 1895 najboljši Norvežani zadovoljiti s skoki 23 m, sta dosegla leta 1934 pri samem poskusnem skakanju na olimpijski skakalnici v Garmischu brez treninga Norvežana Raabe in Sörensen po 82 m, Birger Ruud pa 81 m. Kratko za tem so se ti rezultati še stopnjevali. V Planici, v jugoslovanskih Alpah, je dosegel Birger Ruud 92 m, njegov brat Sigmund 95 m, ki pa takrat ni vzdržal velikega pritiska pri tem skoku. Najboljši srednje evropski uspeh je pokazal pri tej priliki Gregor Höll z 89 m, a že leta 1936 ga je povzela Avstrijec Bradl na 101 m!

Na kakšno največjo brzino more priti smučar v smuku? Skakači na 92 m imajo gotovo ca 90 km brzine. Tako uren more biti smučar na nepriljubljeni stezi le kratko progo. Povprečno najhitrejšo brzino v smuku pripisujejo Helmutu Lantschneju, ko je leta 1934 pri smuku z Marmolate s padcem strmine 1250 m presmučal 3,5 km v enem samem smuku v 3 minutah 29 sekundah, tedaj 60 km na uro! Večje brzine, o katerih se čuje tu i tam, se niso dale dokazati. In vendar je dana možnost še večji brzini v smuku, ali ne v naravnem svetu, temveč na posebnih, za znani Kilometerlance v Švici pripravljeni strmini in pri uporabi posebne težke specialne opreme. Pri teh poizkusih je dosegel Avstrijec Gasperl do-

slej največjo brzino 136 km na uro. 136 km brez motorja! Samo človek, smel človek na 2 plohih. In to je pri smučanju bistveno! Ta dva ploha ima vsak: le uporabljati jih prav in vedno boljše, to je vse, kar zahtevajo vitke nordijske deske od nas. Kakor ima vsak vojak maršalsko palico v tornistru, tako ima vsak smučar možnost za vrhunske uspehe v nahrbtniku.

Liga-tekme preteklo in prihodnje nedelje

Presenečenja je bilo to nedeljo dovolj, največje pa je bilo v Ljubljani. Po Ljubljani krožijo različne govorice, ki škodujejo celotnemu odboru SK Ljubljane! Skoraj vsi valijo krivdo na odbor in tehničnega referenta SK Ljubljane; toda po informacijah, ki smo jih prejeli z merodajne strani — odbora ne zadene nikakoli krivda, ker stori vse, kar se sploh da narediti in si prizadeva, da edini slovenski predstavnik ne sfrči iz liginega tekmovalja.

Svetujemo in priporočamo tehničnemu referentu, da odločuje sam in naj se znebi okolice.

Sedaj pa nekoliko o ligi preteklo in prihodnje nedelje: Hašk je katastrofalno pogazil Hajduka, ter s tem dokazal, da je danes klub v državi, ki ima skoraj najbolj efektan napad, kar se vidi že iz njegove golodiference 20 : 9.

Z istim rezultatom kakor Hašk je BSK poltelok zagrebško Concordijo, ter jo s slabšo go-

diferenco kakor jo ima Ljubljana vrgel na zadnje mesto.

Belgrajska Jugoslavija, ki je pomladila svoj team, se je v Zagrebu zelo dobro držala in le nesrečno naključje je hotelo, da je zagrebškimi purgerjem nezasluzeno prepustila obe točki.

Jedinstvo je pa po zelo težki in trdi borbi komaj uspelo, da je zabilo en gol »Sarajlijamca; toda z igro, ki jo goji pa prorokujemo, da je eden najresnejših kandidatov za izpad iz lige.

Naša Ljubljana je zagonetni vozil; kadar človek računa na neuspeh, li zaigra v takem stilu, da vedno mislimo na najboljše. Pripoznati je treba, da ima moštvo dobro fizično kondicijo in voljo vse do šestnajst metrskega prostora; od tam dalje pa vsi izgube prvič glavo in drugič strel. Ne zavedajo se, da je tudi nogomet treba igrati z glavo, kajti šablonski nogomet je vedno bolj nekoristen kot koristen!

1. par: Concordija : Jedinstvo v Zagrebu. Tu se bo skoraj gotovo hotela Concordija maščevati za svoja dva visoka poraza v Belgradu nad Jedinstvom, ter bo poleg točk hotela izboljšati tudi golodiferenco.

2. par: Jugoslavija : Hašk v Belgradu. Težko prerokovanje, a še težja igra. Obadva bosta hotela doseči svoje. Hašk, da ostane na svojem mestu v tabeli, ali da se morda povzpne še celo na čelo tabele. Jugoslavija bo pa z ozirom na svojo igro v Zagrebu ter na prednost domačega terena in obširnosti na vsak način hotela izvojevati obe piki.

3. par: Bask : Hajduk v Belgradu. Skoraj z gotovostjo lahko prerokujemo dve nadaljnji točki Basku, ker s poletom, s katerim igrajo, jim »majstor za morac« ne bo kos! Toda Hajduk naredi marsikaterikrat dokaj čudna presenečenja in to ravno na tujih terenih.

4. par: Slavija : BSK v Sarajevu. Težka pol BSK-a v Sarajevu; da li mu bo uspelo nadvladati poštvovalne in neumorne Sarajlije v Sarajevu, je še vprašanje, malo več šans pripisujemo vsekakor rutiniranim BSK-ovcem.

5. par: Ljubljana : Gradjanski. Ali bo Ljubljana uspešno, da nadvladao zagrebške purgerje, dali jim bo uspelo, da s to tekmo zabrišejo neprijeten vtis in blamažo preteklo nedelje? Moralno so dolžni, toda z njihovo voljo in vztrajnostjo lahko računamo, da se bodo oddolžili svojim navijačem, ki jim bodo skozi celotno tekmovalje zelo, zelo potrebni. Podrobnosti prihodnjic. Za danes samo toliko, da bo borba med Ljubljano in Gradjanskim, ki se prične že ob 14.15, ogorčena.

SK Grafika. Danes ob 19 važna odborova seja. Na to sejo pozivam tov.: Bačak, Fella, Boltavzer.

SK Reka (smučarska sekcija). Sestanek članstva kakor tudi seja sekojskega odbora bo tokrat izjemoma v sredo 3. t. m. ob 20 v gostilni Kongum, Glince, Tržaška cesta. Redni sestanki članstva bodo v bodoče vsak četrtek.

+
Zapustil nas je nenadoma naš iskreno ljubljani soprog, predobri in skrbni oče, odnosno tast, stari oče, brat, stric in svak, gospod

ANTON WOLF

tajnik Direkcije pošte in telegrafa v pokoju

Na zadnji poti ga bomo spremiti v četrtek, dne 4. novembra ob treh popoldne izpred hiše žalosti Komenskega ulica 16 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Beograd-Trst, dne 2. novembra 1937.

Karolina, soproga; ing. Bogo, dr. Marjan, sinova;
Nina, sinaha; Marjanček, vnuk — in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

V malih oglasi velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

TEL. 21-24 MATICA

Veliki pustolovski film po romani Jack Londona

Upor na ladji Eisnlore

Jean Murat Vinna Winfried

Danes predstave samo ob 16 uri, obe večerni predstavi odpadeta valed koncerta.

TEL. 27-30 SLOGA

Danes poslednji! Velicasten zgodovinski vefilmski

Lord Nelson

Nemški dialog

TEL. 22-21 UNION

Velicasten pevski film

San Francisco

Jeanette MacDonald Clark Gable. Grandiozno filmsko delo s najlepšimi pevskimi partijami iz Traviate in Fausta. Ki obenem prikazuje potresno katastrofo San Franciscu v letu 1906. Film je v nemškem jeziku

≡ Predstave ob 16., 19. in 21. uri ≡

Kopalno kad dobro ohranjeno, prodam. Naslov: Kongresni trg 2, I. nadst. (1)

Najboljši trboveljski premog

brez prahu

koks, suha drva I. Pogačnik Boharčeva 5 Telefon 20-55

Pohištvo

in slike napravlja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17579. (1)

VINA

Vam nudi

Centralna vinarna v Ljubljani

v svoji posodi najugodnejše

TELEFON ŠTEV. 25-73

Stroje, motorje, aparate

orodje za vsako obrt in industrijo, iz Nemčije — vam dobavi po originalnih tovarniških cenah: Ludvik Hlariš, Ljubljana, Rimska 13. Strojno tehnična pisarna. Zahtevajte ponudbe! (1)

TEL. 2951

DRVA

PREMOC

IV. SCHUMI

DOLENSKA CESTA

OREHOVA JEDRCA IN CVETLIČNI MED

nudi najceneje J. Menart, Domžale.

Sveže najfinišne norveške

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

Posteljno perje volna žima vata afrik

WEKA Maribor Aleksandrova c. 15

Sirite »Slovenca«!

Kupimo

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Črno in modno blago

za plašče ima nad 100 kom različnih naj-novejših desenov na zalogi v cenah od 50— do 280— Din.

F. I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29.

Obrt

Nove peči

štedilnike, oblogo, popravila: kličite telefon 33-57. A. Kovačič - Ljubljana, Viška ulica 3.

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10. Tel. 37-52

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova 14 Telefon 35-10.

Izposluje vse bančne in kreditne posle, nakup in prodajo hranilnih vlog - najugodnejše proti takojšnjemu plačilu.

Stanovanja

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje s kopalnico in pritliklino, isčem za februar. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Sredina« št. 17499.

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

komfortno, oddam, Grablovičeva 14 a. (6)

Stanovanje

soba, kuhinja, podstrešno, takoj oddam. Zeljarska ul. 11. (6)

Enosobno stanovanje

oddam takoj boljši, starejši, maločlanski družini. — Tyrševa 91. (6)

Glasba

Gramofonske pločke slovensko petje, harmonika, pesni in filmski klagerji samo po Din 30.— Vzamemo v račun tudi stare pločke

Posedstva

Petstanovanjsko hišo

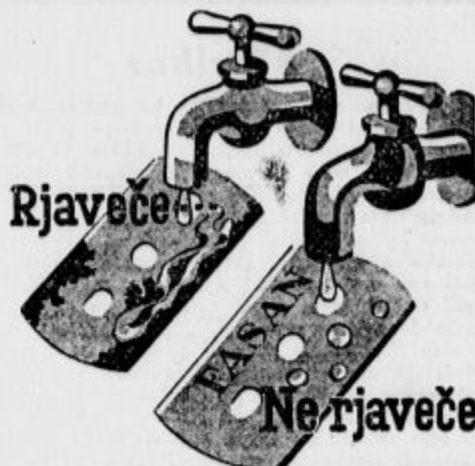
v Ljubljani, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17573. (p)

V Brežicah

in okolici so naprodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposvestva. — Pojasnila pri inž. Miklau Otmar, Brežice. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Cene FASAN britvicam sedaj znatno znižane!

Dobe se v boljših trgovinah Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: F. Tomasič, Maribor

Službe iščejo

Služkinja

starejša, poštena in pridna, išče primerno službo. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod 1773. (a)

Službodobe

Čevljarskega pomočnika

in vajenca sprejemam takoj. Drmaž Josip, čevljarstvo, Ljubljana, Večna pot 7. (b)

Služkinjo

v pomoč gospodinjici — sprejemam za mesečno 100 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Marljiva« št. 17572. (b)

Kupujte svoje potrebščine pri

tvrdkah ki inserirajo v našem listu

H O B Y Revolucija v gospodinjstvu čisti in polira vse, vse... prava radost gospodinjice in postrežnice Novo pakovanje zelene škatle. Zahtevajte povsod.

Natakarico

sprejemam. Nastop takoj. Sv. Petra cesta 15. (b)

Izurnjene prešivalke

z zelo dobro plačo in za stalno mesto, sprejemam takoj. — Soss, Mestni trg št. 18. (b)

Mlajšega fanta

z lepo pisavo, sprejemam. Lastnoročno pisane ponudbe v upravo »Slov.« pod »Ni stalno« št. 17576. (b)

Veščega livarja

(Handformer), iščemo za stalno delo. Pismene ponudbe na Brača Boha, Ljvaoonica, Velika Kikinda. (b)

Dobra kuharica

ki je vajena tudi drugih domačih poslov, se sprejme. — Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ljubljana« št. 17428 do 6. novembra 1937. Cas nastopa službe in plača po dogovoru. (b)

Potrebujem slaščičarskega mojstra

prvovrstno moč z najboljšimi priporočili, ki je pripravljen iti v Beograd. Ponudbe na »Publicitas« a. d., Beograd, pošt. predal 60 pod št. 15977.

Prodamo

Šivalni stroj

nov, pogrezljiv, poceni prodam. Poljak, Prisojna št. 3. (1)

Kakor

umetnik

na svoji KLAVIATURI

Išče pravi ton za svoje glasbeno delo, tako morete tudi Vi madam, iz barvnih vzorcev rdečil za lice od Bourjois izbrati pri svojem dobavitelju ono nijanso rdečila za lice, ki se poda najbolj vaši lepoti. Nikar se ne zanesite samo na približno izbero. Zahvaljujoč barvnim vzorcem od Bourjois vam je omogočeno, da takoj pri nakupu izberete ono rdečilo, ki je najbolj primerno vašemu obrazu. Fard pasteli od Bourjois so ročni izdelki, sterilizirani v pari in ostanejo na kvasti stalno mehki in puhasti do končne uporabe ter nikdar ne postanejo trdi.

Fards Pastels BOURJOIS

93-C

A.P.

V GLOBOKI ŽALOSTI NAZNANJAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE NAŠA DOBRA TETA, GOSPODICNA

FANI LEBIČ

RESTAVRATERKA HOTELA BELI VOL

ZASPALA V GOSPODU DANES, 2. NOVEMBRA OB 1 POP. POGREB BO V CETRTKE, DNE 4. NOVEMBRA 1937 OB POL 5 POPOLDNE Z OKOLISKEGA POKOPALIŠČA

CELJE, DNE 2. NOVEMBRA 1937

ŽALUJOČI OSTALI

Agnes Günther:

132

Dušica - Rožamarija

Vzela sta s seboj konjarja, ki bi naj ostal pri konjih, dokler bošta hodila peš. Izprehajala sta se po potih, katere pozna le Šarlota, šla sta sem ter tja, čez drn in strn in hipoma stojiata pred nekim travnikom. Alfredu se dozdeva, da ga je že enkrat videl. Po čelu ga je zabelelo. Toda, moj Bog, gozdni travniki so si tako slični! Tale travnik so šele pred kratkim pokosili in prijetneje je hoditi po njem nego po divjih potih. In tamle visoka hoja z nihajočimi vejami, hrastej v polkrogu! Alfred obetajo in krikuje:

»Šarlota, onstran ne maram iti!«

Toda ta ga ne posluša ter gre naravnost v gozd. Hočeš nočeš je moral za njo. Nekaj korakov pred njim v zemljo zasajen majhen drog! Hvala Bogu da sta že v gozdu!

»Vrniva se domov, Šarlota! Bo že čas!«

»Samo še okoli ovinka, Alfred!«

Nešteto poti se križata! Sta morda že na povratku? Toda Šarlota je neustrahovana ter pokaže naravnost predele... Tam jo mora čakati voz. Nekaj se b'šeti skozi hoje... In zopet sta pred travnikom in pred njima beli drog!

»Šarlota,« vzkligne Alfred ter se oprijema drevesa, »mar meniš, da bi me mogla še kakšna sila privleči na ta prokleti travnik? Ti greš zdaj z menoj domov!«

Toda ona odgovori trmasto:

»Jaz še ne grem! Ti boš danes še nekajkrat hodil po tem travniku, bratec moj! Natrgaj si vendar zopet potočnik, tamle jih je precej!«

»Ti si grozna... Takoj greš z menoj domov!«

»Ne morem še, bratec. Mar misliš, da bi tega ne želela sama? Toda moram še enkrat tja! Potem sem to za danes poteptala v tla!«

»Šarlota,« zavpije Alfred, »kaj hočeš poteptati v zemljo?«

»Ah, ne delaj se, kot bi ne vedel! Saj vendar veš, da po mojih žilah ne kroži voda kakor pri Brauneckerjevih.«

Alfred si zakrije z rokami obraz: »Moj Bog, moj Bog, Šarlota, kaj si storila! Kaj si zagrešila!«

»Molči, saj ne veš, kako je prišlo do tega! Vedno znova se moram vračati semkaj in teptati travo. Lahko poveš Thorsteincu, da je ne ozdravi nikoli več! Sem predobro merila!«

»Ti si tu stala in čakala na nas? Ti... Ti...«

»Ne, nisem vedela, da pridete semkaj. Odkod bi mi naj bilo to znano? Toda hotela sem tod streljati, da bi Rožamarija čula in se jezila. Ona vendar noče, da se tu strelja. Starega Kristijana sem pustila pri živah, da jo iztrebi, sama pa sem šla sem. Vi ste mi eplasilili srnjaka. Videla sem ga pred vami. Glej tule... Tamle sem stala, ne na onem mestu, kakor sta vidva mislila. Cemu pa je dvigala roke? Nameravala sem ustrediti srnjaka in sem bila že pomerila. Zdajci si prišel ti! Cemu si šel k njej? Kar sem ljubila jaz, kar je bilo moje, vse je šlo na njeno stran, ti si bil poslednji!«

Ona ima moj prstan, ona ima brauneškega dediča, ona mi je vzela mladost! In potem je dvignila roko! Kar mi je šinila kri v glavo in — ležala je na tleh! Jaz pa sem stekla proti križni grapi.

Obrisala sem si preko oči, toda slika ni hotela izginiti. Vedno še dviga roke in cvetlice proti večernemu nebu! In po tem travniku moram hoditi, sicer znorim. Ali sem kriva? Mar sem ubijalka? —

Obiskala sem jo v Thorsteinu ter jo videla ležati v belih ovijah. Ne vem več, kakšna je bila. Neprestano jo vidim z dvignjenimi rokami. Zdaj pa že žari nebo! Ali ne stoji tamle?... Ah, zdaj je padla! Pojdi brž, brž, da naju ne opazijo!...«

Brat in sestra sta tekla, kar so ju nesle noge. Skoraj brez sape sta prihitela po zelenih potih na

mesto, kjer je stal voz. Mukoma je dvignil Alfred svojo sestro vanj in odpeljala sta se v Brauneck.

»Kaj nameravaš storiti? Boš to povedal Thorsteincu?« šepetne Šarlota, ko stopata po stopnicah navzgor. Alfred pa odgovori:

»Ne vem!«

Stala sta na drugi galeriji, nad njima je sijalo zvezdno nebo. Nihče ju ni mogel čuti.

»Jutri moraš zopet priti in me spremiti na travnik. Ti moraš, ker ti si kriv! Ko bi te ne bila videla z njo, bi tega ne bila storila. Ti moraš z menoj! Nihče drug ne zdrži pri meni!«

»Rajši si nocoj poženem kroglo skozi glavo in svetujem ti, Šarlota, da storiš isto. Kako moreš to zdržati. Sar...«

»Jaz hočem živeti. Ne upajo si, da bi se me lotili. Kaj imaš od tega, če me izdaš? Moral bi obenem povedati, kaj me je tako hudo razdrazilo... In na Thorsteinu bi ti potem ne mogel več ostati!«

»Ti hočeš, da postanem tvoj sokrivec, Šarlota! Da, to hočeš...« je ternal Alfred.

»Jaz nočem biti sama! Ti pripadaš meni! Ti boš jutri zopet prišel, čuješ! Vendar ne boš takšno budalo, da bi to odkril Thorsteincu! Kako bi ti v tem hipu bilo pri srcu? — Ti prideš jutri!«

S tem besedami je knejinja odšla. Alfred pa se je odpeljal v Thorstein ter je oddal Martu zlata konjička. Nato je odšel v svojo sobo, posikal med svojimi stvarmi majhen zabojček ter ga vtaknil v žep svojega evršnika. Potem pa se je usedel in zapisal:

»Dragi Harro! Upam, da mi ne boste zamerili, ako se po toliki ljubeznivosti in dobroti, ki ste mi jo izkazali, poslovljam od vas na ta nevljudni način. Prosim vas, da gospe grofici Thorstein ne poveste, kako da sem izginil. Preveč se sramujem pred njo! Saj itak sami najbolje veste, kako neizrečeno malo svet izgubi z menoj. Vaš Alfred Brandenstein.«

Teti Ulriki izročite moje pozdrave in naj vidi tudi v tem mojem ravnanju uspeh svoje vzgoje! Zalepil je pismo, ga vtaknil med svoje stvari,

nato pa je šel prav tiho po stopnicah navzdol. Doli so bila radi vročine tudi v sobo za kuhanje, kjer je ležala Rožamarija, vrata na stečaj odprta. Za hip je obstal kot odrevenel, da jo je mogel videti. Kako dražestna je... komaj ji je bilo videti, da je bolna. Trgalo mu je erce ob njenem pogledu in brž jo odhitel.

Rožamarija pa je dvignila glavo ter vprašala: »Ali ni bil to Alfred?«

»Da,« je odgovoril Harro.

»Cemu ni prišel noter? Kaj mu je le?«

Teta Ulrika je odšla za njim ter ga vlovila v hipu, ko je hotel zapustiti grajsko dvorišče.

»Stojte, mladi gospod! V tretji je že zagrmelo in ne sme vas zmočiti, moj možičelj iz sladkorja!«

»Pustite me, teta Ulrika! In hipoma se je uklonil ter ji poljubil roko. »Moram še na pošto, imam še nekaj oskrbeti.«

Teta Ulrika pa ga je še vedno držala z eno roko za evršnik, z drugo pa je z bliskovito naglico eegla v njegov žep ter izvlekla revolver, katerega mu je podržala pod nos.

»Ha, streljati ste hoteli in mi prestrašiti otroka tu gori! Mar se ni dovolj pokalo?«

Alfred se je vgriznil v ustnice ter zaprosil: »Pustite me, da odidem, grofica, in ne delajte mi zaprek! Jaz ne morem več tu gor, ne morem!«

Toda teta Ulrika je visela ob njem ter se ga držala z železno roko, da je bila podoba, kot bi ga prav iskreno objemala.

»Pridite prostovoljno, moj eladki možiček,« mu je šepetnila »Ali naj povzročim hrup in poklicem Harro ter mu pokažem tole igračko? In Roža se bo razburila!«

»Saj že grem, grofica, saj že grem!« Teta Ulrika pa je odkorakala s svojim ujetnikom v njegovo sobo. Tam je zaklenila vrata, zagnala v velikem loku strešno orožje skozi okno ter rekla:

»No, moj mladi gospod..., zahvalite se, da sem vam otela življenje!«